

HORIZON

Annual College Magazine

2024-25

"Intelligence plus character that is the
true goal of education."

Martin Luther King Jr.

"Educating the mind without educating the heart
is no education at all."

Aristotle

"The beautiful thing about learning is that
no one can take it away from you."

B. B. King

IQRA EDUCATION SOCIETY'S

IQRA COLLEGE OF EDUCATION

NAAC Re-Accredited College

G.No. 25/2, Iqra Educational Complex, Shirsoli Road, Mohadi Shivar, Jalgaon
Phone: 0257-2950407, Email: iqrabedcollegejal@gmail.com, Website : www.iqrabed.co.in

IQRA EDUCATION SOCIETY'S
IQRA COLLEGE OF EDUCATION

G. No. 25/2, Iqra Educational Complex, Shirsoli Road, Mohadi Shivar, Jalgaon

Phone: 0257-2950407, Email: iqrabedcollegejal@gmail.com, Website : www.iqrabed.co.in

Affiliated to
Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University,
Jalgaon, Maharashtra, India

NAAC Re-Accredited College

HORIZON

Annual College Magazine

2024-25

Principal
Dr. Irfan Iqbal Shaikh

Editor
Prof. Bhaskar Kavita Gautam

The Details of " HORIZON 2024-25 "

Place of Publication	: Jalgaon
Publication Period	: Yearly
Name of the Publisher	: Dr. Irfan I. Shaikh (I/C Principal) Iqra College of Education, Jalgaon.
Address	: Iqra Educational Complex, Shirsoli Road, Mohadi Shivar, Jalgaon.
Name of Editor	: Prof. Bhaskar Kavita Gautam
Name of Printers	: New Ideal Printers, Jalgaon.
Address	: 96, Baliram Peth, Jalgaon.
DTP	: Raees Shaikh

I hereby declare that the above information is true to the best of my knowledge.

Printer

New Ideal Printer,
96, Baliram Peth, Jalgaon

Publisher

Dr. Irfan I. Shaikh
(I/C Principal)
Iqra College of Education, Jalgaon

MANAGEMENT MEMBERS OF IQRA EDUCATION SOCIETY, JALGAON

Dr. A. Karim Salar

Dr. Iqbal Shah

Aejaz Ahmad Malik

Ab. Rashid Sk.

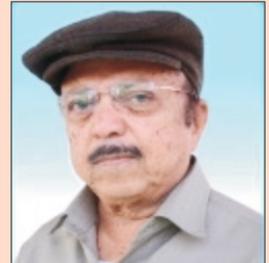
Alhaj Aminuddin Sk.

Dr. Md. Taher Sk.

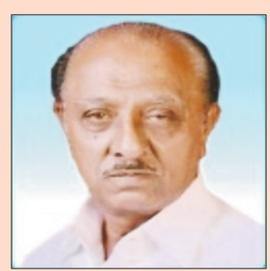
Ab. Rauf Shaikh

Prof. Zafar Shaikh

Ab. Nabi Bagban

A. Majid Zakeriya

Zabiullah Shah

Ab. Aziz Salar

Ab. Gani Memon

Adv. Akil Ismail

Tarique Anwar

TEACHING STAFF

**I/C Principal
Dr. Irfan I. Shaikh**

**Asst. Prof.
Shaikh A. A.**

**Asst. Prof.
Shaikh V. H.**

**Asst. Prof.
Songare I. N.**

**Asst. Prof.
Bhaskar Kavita Gautam**

NON-TEACHING STAFF

**Junior Clerk
Miss Shaikh Nilofer**

**Junior Clerk
Khan Kalim
Noor Mohammad Khan**

**Peon
Syd. Mukhtar Ramzan**

**Peon
Mirza Zahid Beig**

**Peon
Nafisa Shakil Shaikh**

IQRA EDUCATION SOCIETY, JALGAON**Management Members List**

No.	Name	Designation
1.	A. Karim A. Majid Salar	President
2.	Iqbal Shah Majid Shah	Vice President
3.	Aejaz Ahmad A. Gaffar Malik	Secretary
4.	A. Rashid Shaikh Ameer	Asst. Secretary
5.	Shaikh Aminuddin Shaikh Ameer	Treasurer
6.	Dr. Mohd. Taher A. Rahim Shaikh	Member
7.	A. Rauf A. Rashid Shaikh	Member
8.	Shaikh Zafar Mohammad Ahmad	Member
9.	Shaikh Gulam Nabi A. Aziz	Member
10.	A. Majid Zakeriya Memon	Member
11.	Dr. Zabiullah Usman Shah	Member
12.	A. Aziz A. Majid Salar	Member
13.	Gani A. Majid Memon	Member
14.	Mohammad Aqueel Ismail Shaikh	Member
15.	Tarique Anwar A. Rauf Shaikh	Member

IQRA COLLEGE OF EDUCATION

College Development Committee

No.	Name	Designation
1	Mr.Ab. Rauf Ab. Rashid Shaikh (Nominee of President)	Chairman
2	Mr. Aejaaz Ahemad Ab. Gaffar Malik (Secretary of Management)	Member
3	Prof. Md. Azim Ahemad Husain Shaikh (Teacher Representative)	Member
4	Prof. Vasim Ahemad Shaikh Hasan (Teacher Representative)	Member
5	Prof. Kavita G. Bhaskar (Teacher Representative)	Member
6	Mr. Khan Kalim Ahemad Mohd. Noor Khan (Non-Teaching Representative)	Member
7	Dr. Munaf M. Shaikh (Management Nominee, Education)	Member
8	Mr. Yusuf Nuruddin Makra (Management Nominee, Industry)	Member
9	Mr. Kashif Anjum Shaikh Atharuddin (Management Nominee, Alumni)	Member
10	Mr. Abdul Wahab Abdul Razzak Malik (Management Nominee, Social Service)	Member
11	Dr. Ishwar Narayan Songare (Co-Ordinator, IQAC)	Member
12	Miss. Tehseen Shaikh Abdul Talib (President, College Student Council)	Member
13	M/s.Khan Arsheen Firoz (Secretary, College Student Council)	Member
14	Prof. Irfan Iqbal Shaikh (Principal of the College)	Member

MESSAGE

Dr. Abdul Karim Salar
President, Iqra Education Society, Jalgaon

To,
The Principal,
Iqra College of Education,
Jalgaon.

Dear Sir,

Heartiest congratulations on publishing our B.Ed. college magazine 2024–25, “**Horizon**”. The college magazine provides inspiration to our future generation of teachers and supports their creativity in such a pious field. The college magazine also reflects the valuable activities of our institution. It is a shining reflection of our college; future generations will definitely feel proud of their ancestors.

I hope the endeavors of you, the lecturers, and the students will get success in publishing this magazine.

My best wishes are always with you all.

President
Dr. Abdul Karim Salar
Iqra Education Society, Jalgaon.

MESSAGE

Abdul Rauf Shaikh
Chairman, Iqra College of Education, Jalgaon

Iqra B.Ed. College has been shaping teachers for society and our nation for over 30 years. As an Ex-Principal of a Junior College and a Professor of Organic Chemistry with more than three decades of experience, I feel immense satisfaction in witnessing how Team Iqra continues to deliver true Nation Builders — our dedicated teachers.

I would like to share my thoughts with three key points:

First, the present students of Iqra College of Education carry a greater responsibility on their shoulders. They must uphold this rich tradition of excellence in a time of transition — a phase marked by the implementation of the National Education Policy (NEP) 2020, along with changes in the syllabus and teaching methodologies.

Second, Artificial Intelligence (AI) is producing vast amounts of information, much of which is unreliable or unverified, as it is drawn from various online sources and platforms. As future teachers, it is your duty to act as a filter — distinguishing between AI-generated information and authentic, factual knowledge.

Third, Viksit Bharat 2047 — the vision of a Developed India, as envisioned by our Hon'ble Prime Minister — is a challenging yet inspiring goal. Every teacher must contribute towards this mission by instilling in their students a strong sense of responsibility, purpose, and patriotism to build a truly Viksit Bharat.

I deeply appreciate the continuous efforts of our President, who, even at the age of 75, continues to work tirelessly and passionately for educational and social causes. Team Iqra stands firmly with him in all endeavors.

I also take this opportunity to extend heartfelt gratitude to the earlier faculty members of Iqra B.Ed. College — Dr. D. M. Khan, Mrs. Farida Lahiri, Prof. V. T. Pathan, and Mrs. Sankhala — for their invaluable contributions in nurturing this institution.

Last but not least, the coming times will bring new challenges for everyone. We must strive together to create better generations and make our India Viksit Bharat through the positive efforts of every Horizonian of Iqra College of Education.

My best wishes to the Principal and Editorial Team of Horizon for their continued success!

With warm regards,
Abdul Rauf Shaikh
Chairman, Iqra College of Education, Jalgaon

MESSAGE

Dr. Irfan I. Shaikh
Principal, Iqra College of Education, Jalgaon

It gives me immense pleasure to present before you the new edition of our college magazine, “**HORIZON 2025**”. Every edition of Horizon is a reflection of the creative expressions, intellectual thoughts, and educational spirit that flourish within our institution. It is not just a collection of writings, but a celebration of ideas, innovation, and inspiration.

The year 2025 marks another milestone in our continuous journey towards academic excellence and holistic teacher development. Education today is not confined to classrooms; it demands adaptability, creativity, and moral strength. Our college continues to provide a platform that nurtures these qualities — preparing student-teachers to meet the evolving challenges of the modern educational world with confidence and compassion.

As we step into the future, let us remember that education is not only about acquiring knowledge but also about building character and spreading light. I encourage all our students to dream big, think critically, act ethically, and contribute meaningfully to society.

I extend my heartfelt appreciation to the editorial team of **HORIZON 2025** for their creativity, hard work, and sincere efforts in bringing this magazine to life. May this edition inspire every reader to look beyond boundaries and explore new horizons of knowledge and excellence.

With warm regards and best wishes,
(Dr. Irfan Iqbal Shaikh)
I/C Principal
Iqra College of Education, Jalgaon

Editor's Words

Prof.Kavita Gautam Bhaskar
Iqra College of Education, Jalgaon

Dear Readers,

It gives me immense pleasure to present the latest edition of our college magazine "Horizon".

This magazine is not just a collection of articles, poems and photographs. It is a reflection of the vibrant spirit, talent, and creativity of our students.

This edition aims to capture the memorable moments. This magazine showcases the heart and soul of our college. In this magazine, you will find the representation of thoughts and expressions of our learned students. It consists creative ideas, artwork, success stories and poems which reflect education.

I extend my heartiest thanks to the Institutional team, our honorable principal, our supportive faculty and all the contributors who made this publication possible.

Happy Reading.
Warm Regards.

Editor.
Prof.Kavita Gautam Bhaskar.
Iqra College of Education, Jalgaon.
Thank You.

तराना ए इकरा

है इल्म अता तेरी, अदब है तेरा फ़ैजान
ऐ मकतबे इकरा तेरा एहसान है, एहसान |

तुझ जैसा निगाहों मे कोइ और नही है,
इस फर्श तु गैरत फिरदौसे बरी है |
मंजर तेरा आँखो से भुलाए ना भुलोगा,
तु इतना हसी, इतना हसी, इतना हसी है |
हम क्यों न निछावर करें, तुझ पर ये दिली जान,
ऐ मकतबे इकरा तेरा एहसान है, एहसान |

तुने हमे जुलमाते जहालत से निकाला,
फिर जेवरे तालीम का बख्शा है उजाला |
दुनिया की कडी धपूमे ए मादरे मुशाफिक,
फूलों की तरह शबनमी आंचल में संभाला |
सौगात है तेरी ये खुद आगाही व इरफान,
ऐ मकतबे इकरा, तेरा एहसान है, एहसान |

तामीर मे शामिल है तेरी जिनका पसीना,
है उसका हर एक कतरा दरख्शांदा नगीना |
वो इल्म जो है दौलते बेदार मुजाहिद,
कायम वो रहे ता-बा-अबद सीना ब सीना |
धडकन की तरह दिल में तेरा नुर है महमान,
ऐ मकतबे इकरा, तेरा एहसान है, एहसान |

मरहुम मुजाहिद जलगांवी ...

अहवाल-2024-25

महाविद्यालयात वृक्षारोपण कार्यक्रम -

दि.10/07/2024 रोजी ईकरा शिक्षणसंस्थेच्या ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात वृक्षारोपण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसिम शेख यांच्या हस्ते वृक्षारोपण करण्यात आले. सदर कार्यक्रमात प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख व सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

महाविद्यालयात महाराष्ट्र उच्च तंत्र शिक्षण विभागाद्वारे आयोजित ऑनलाइन वेबिनार कार्यक्रम-

दि.25/07/2024 रोजी ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात महाराष्ट्र उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाद्वारे आयोजित ऑनलाइन वेबिनार कार्यक्रम प्रक्षेपण हेतु आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे कार्यवाहक प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी व महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. कार्यक्रम समाप्ती नंतर प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व उपस्थित विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र उच्च तंत्र शिक्षण विभागाद्वारे आयोजित मुलिनां मोफत उच्च शिक्षण योजनेविषयी थोडक्यात माहिती दिली.

महाविद्यालयात ईकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ. अ. करीम सालार यांचा सत्कार

दि.06/08/2024 रोजी ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात जिओ और जीने दो सोलापुर संघटनेतर्फे ईकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ. अ. करीम सालार यांना प्राप्त जीवन गौरव पुस्कारानिमित्त महाविद्यालया तर्फे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांच्या हस्ते डॉ. अ. करीम सालार यांचा पुष्पगुच्छ व शॉल देऊन सत्कार करण्यात आला. या शुभ प्रसंगी महाविद्यालयातील प्रा. अजीम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

महाविद्यालयात विद्यापीठ नामविस्तार दिन आणि भारतीय राष्ट्रध्वजाचा इतिहास कार्यक्रम-

दि.12/08/2024 रोजी ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विद्यापीठ नामविस्तार दिन आणि भारतीय राष्ट्रध्वजाचा इतिहास कार्यक्रम साजरा करण्यात आला. महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी कवयित्री बहिणाबाई चौधरी यांचा जीवनपट व्हिडीओचे सादरीकरण करून विद्यार्थ्यांना त्यांच्या जीवन चरित्राविषयी माहिती दिली. तसेच विद्यार्थ्यांना भारतीय राष्ट्रध्वजाचे महत्व पटवून दिले. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयातील प्रा. अजीम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख, सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी आणि महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते.

फाळणी दिवस

दिनांक 14/08/2024 रोजी महाविद्यालयातर्फे फाळणी दिवस कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख, प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख व शिक्षकेतर कर्मचारी रईसशेख, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग व महाविद्यालयातील

सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात स्वातंत्र्य दिवस साजरा

दि. 15/08/2024 रोजी स्वतंत्रता दिना निमित्ताने इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ. अ. करीम सालार यांच्या शुभ हस्ते ध्वजारोहण झाले. या प्रसंगी इकरा नगर येथील इकरा युनानी मेडिकल कॉलेज, इकरा बी.एड. कॉलेज, इकरा डी.एल.एड. कॉलेज व इकरा पब्लिक हायस्कूल या सर्व शैक्षणिक संस्थांचे प्राचार्य, प्राध्यापक, डॉक्टर्स, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात शिक्षक दिवस कार्यक्रम -

दि. 05/09/2024 रोजी इकरा शिक्षण सोसायटी संचलीत इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय आणि डी. एल.एड. उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने शिक्षक दिवस कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ. अ. करीम सालार, अध्यक्ष स्थानी होते. इकरा उर्दु ज्युनिअर शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे चेअरमन जनाब शेख अब्दुलरशीद सर आणि डॉ. इरफान शेख प्रमुख पाहुणे होते. तसेच कार्यक्रमात इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, इकरा डी.एल.एड. उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या प्राचार्या प्रा. सईदा वकील व इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्रा. अजिम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख व इकरा डी.एल.एड. उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे शेख रफीक सर, कासिम सर, अस्मा मॅडम, जमील सर, नाजनीन मॅडम तसेच इतर शिक्षकेतर कर्मचारी आणि सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. कार्यक्रमात उपस्थित सर्व ज्येष्ठ मान्यवरांनी विद्यार्थी शिक्षकांना मार्गदर्शन केले. प्रा. कविता भास्कर यांनी 'शिक्षक का किरदार' स्वरचित कविता सादर केली. तसेच महाविद्यालयातील विद्यार्थी शिक्षकांनी डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन विषयी मनोगत व्यक्त करून गुरुचे आपल्या जीवनातील महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट केले. विविध गीत, गजल, भाषण, व कवितांच्या माध्यमातून गुरुची महती विद्यार्थ्यांना सांगितली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात हिंदी दिवस साजरा

दिनांक 14/09/2024 रोजी महाविद्यालयातर्फे हिंदी दिवस कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. निलोफर शेख, व शिक्षकेतर कर्मचारी रईसशेख, कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग व महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विधी सेवा शिबिराचे आयोजन

दिनांक 23/09/2024 रोजी इकरा शिक्षण सोसायटी संचलीत इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय व इकरा डी. एल.एड. उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय आणि इकरा युनानी मेडिकल महाविद्यालय आणि जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण संयुक्त विद्यमाने एका विधी सेवा शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाचे

सचिव माननीय न्यायाधिश श्री.एस.पी.सैय्यद साहेब प्रमुख मार्गदर्शक तर श्री. अब्दुल कदीर अब्दुल करीम साहेब लीगल चीफ अॅक्ट डीफेन्स कौन्सिल हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. कुराण पठन व तराना-ए-इकरा प्रस्तुति नंतर इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ. अ. करीम सालार साहेब यांनी दिप प्रज्वलन करून कार्यक्रमाचे उदघाटन केले. सदर कार्यक्रमात उपस्थित न्यायाधिश साहेब आणि लीगल चीफ अॅक्ट डीफेन्स कौन्सिल यांनी विद्यार्थ्यांना भारतीय न्याय संहिता व महिला सुरक्षा कायदे विषयक माहिती विविध उदाहरणे देवून सांगितली. सदर कार्यक्रमा साठी संस्थेचे पदाधिकारी माननीय जफर शेख व माननीय अब्दुल रशीद शेख उपस्थित होते. तसेच इकरा डी.एल.एड.उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या प्राचार्या प्रा.सईदा वकील, इकरा युनानी मेडिकल महाविद्यालयाचे प्राचार्य माननीय कारी कुद्दुस साहेब, इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख आणि इकरा बी.एड., डी.एल.एड.व बी.यु.एम.एस. चे सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ अंतर्गत विविध शैक्षणिक अभ्यासक्रम उदबोधन कार्यक्रमाचे आयोजन -

दि.29/09/2024 रोजी इकरा शिक्षण सोसायटी संचलीत इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ अंतर्गत एम. ए. शिक्षणशास्त्र, ई.सी.सी.ई. व डी.एस.एम. या शैक्षणिक अभ्यासक्रमाच्या उदबोधन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.सदर कार्यक्रमात इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख आणि प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा.डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर उपस्थित होते. तसेच यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ अंतर्गत एम.ए. शिक्षणशास्त्र प्रथम व द्वितीय वर्ष आणि ई.सी.सी.ई. व डी.एस.एम. या शैक्षणिक अभ्यासक्रमाचे सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. नमुद अभ्यासक्रमाचे समन्वयक प्रा.डॉ.ईश्वर सोनगरे यांनी उपस्थित सर्व विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.तसेच महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी अभ्यासक्रमाला प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे स्वागत केले व महाविद्यालयाची थोडक्यात माहिती सांगून आपले अनमोल मनोगत व्यक्त केले. त्यानंतर काही विद्यार्थ्यांनी मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाच्या शेवटी प्रा.कविता भास्कर यांनी आभार प्रदर्शनाने कार्यक्रमाची सांगता केली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात गांधी जयंती व लाल बहादूर शास्त्री जयंती साजरी

दि.07/10/2024 रोजी इकरा शिक्षण सोसायटी संचलीत इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्रा.डॉ. इरफान शेख यांच्या मार्गदर्शना नुसार गांधी जयंती व लाल बहादूर शास्त्री जयंती साजरी करण्यात आली.सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख, व शिक्षकेतर कर्मचारी रईस शेख, कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग व महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. उपस्थित सर्व विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाचे प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख यांनी महात्मा गांधीजी आणि लाल बहादूर शास्त्री यांचे विचार सांगून ते अंगी बाळगणे आवश्यक आहे याची

जाणीव करून दिली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना स्कॉलरशिप योजना मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.07/10/2024 रोजी इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात स्कॉलरशिप योजना मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर, प्रा निलोफर शेख, व शिक्षकेतर कर्मचारी शिक्षकेतर कर्मचारी कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग व महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. महाविद्यालयाचे प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख यांनी विविध भारत सरकार स्कॉलरशिप योजने संदर्भात उपस्थित सर्व विद्यार्थ्यांना माहिती दिली. तसेच विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन स्कॉलरशिप अर्ज कोणता व कसा भरावा याविषयी मार्गदर्शन केले.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात मौलाना आझाद विद्यापीठ अंतर्गत बी.एड अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांसाठी तीन दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन

दि.11/10/2024 ते दि. 13/10/2024 या दरम्यान इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात मौलाना आझाद विद्यापीठ अंतर्गत बी.एड अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांसाठी तीन दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख, प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, व शिक्षकेतर कर्मचारी रईस शेख, कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग व मौलाना आझाद विद्यापीठ अंतर्गत प्रवेशित बी.एड अभ्यासक्रमाचे सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. महाविद्यालयाचे प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख यांनी व प्रा. अजिम शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, यांनी उपस्थित सर्व विद्यार्थ्यांना अध्ययन अध्यापनाच्या पध्दती, तंत्रे, सुत्रे, साधने, नियोजन, मुल्यमापन इ.विविध मुद्द्यांवर माहिती दिली. तसेच विद्यार्थ्यांनी या तीन दिवसीय कार्यशाळेत सक्रिय सहभाग घेऊन प्राध्यापकांच्या अनमोल मार्गदर्शनाचा लाभ घेतला.

महाविद्यालयात शिक्षकेतर कर्मचारी रईस शेख सर यांचा सत्कार

दि.16/10/2024 रोजी इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे शिक्षकेतर कर्मचारी रईस शेख यांची इकरा शाहिन उर्दु हायस्कूल मध्ये नव निर्वाचित ग्रंथपाल पदी निवड झाल्याबद्दल महाविद्यालया तर्फे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.इरफान शेख यांच्या हस्ते श्री.रईस शेख यांचा पुष्पगुच्छ व शॉल देऊन सत्कार करण्यात आला. तसेच त्यांचे गुणगौरव करून पुढील वाट्यालीस शुभेच्छा दिल्या. या शुभ प्रसंगी महाविद्यालयातील प्रा. अजीम शेख, प्रा.वसीम शेख, प्रा.डॉ.ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात TET आणि CTET परीक्षा दोन दिवसीय मार्गदर्शन कॅम्प

इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात इकरा शिक्षण सोसायटी संचलित इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय आणि डी. एल.एड.उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने दि.17/10/2024 ते 18/10/2024 या दरम्यान TET आणि CTET परीक्षा दोन दिवसीय मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात

इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ.अ. करीम सालार, अध्यक्ष स्थानी होते. इकरा उर्दु ज्युनिअर शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे चेअरमन जनाब शेख अब्दुलरशीद सर प्रमुख पाहुणे होते.तसेच कार्यक्रमात इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, इकरा डी.एल.एड. उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या प्राचार्या प्रा.सईदा वकील व इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्रा. अजिम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे,प्रा. कविता भास्कर,प्रा. निलोफर शेख व इकरा डी.एल.एड.उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे शेख रफीक सर,कासिम सर,अस्मा मॅडम ,जमीलसर,नाजनीन मॅडम तसेच इतर शिक्षकेतर कर्मचारी आणि सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते. दोन दिवसीय कॅम्प मध्ये आरिफ सर, प्रा डॉ.सोनगरे, प्रा. सईदा वकील, साजिद सर आणि प्रा. डॉ. इरफान शेख प्रमुख व्याख्याता होते. यांनी अनुक्रमे विज्ञान, इंग्रजी, उर्दु, गणित आणि बाल मानसशास्त्र व अध्यापन पध्दती या विषयावर मार्गदर्शन केले. सर्व विद्यार्थ्यांनी या दोन दिवसीय कॅम्प मध्ये सक्रिय सहभाग घेऊन प्राध्यापकांच्या अनमोल मार्गदर्शनाचा लाभ घेतला. दोन दिवसीय कॅम्प मध्ये आरिफ सर, प्रा डॉ.सोनगरे, प्रा. सईदा वकील, साजिद सर आणि प्रा. डॉ. इरफान शेख प्रमुख व्याख्याता होते. यांनी अनुक्रमे विज्ञान, इंग्रजी, उर्दु, गणित आणि बाल मानसशास्त्र व अध्यापन पध्दती या विषयावर मार्गदर्शन केले. सर्व विद्यार्थ्यांनी या दोन दिवसीय कॅम्प मध्ये सक्रिय सहभाग घेऊन प्राध्यापकांच्या अनमोल मार्गदर्शनाचा लाभ घेतला.

विद्यार्थ्यांचा युवक महोत्सवात सहभाग

दि. 25/10/2024 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातर्फे विद्यापीठाद्वारे आयोजित युवक महोत्सवात सहभाग नोंदविण्यात आला. विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. ईश्वर सोनगरे यांच्या मार्गदर्शनात महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचा एक गट सदर महोत्सवात पाठविण्यात आला होता. यात खान रोजमीन शकील, शेख तहसीन तालिब, खान अरशीन फिरोज या विद्यार्थी शिक्षकांनी अनुक्रमे भाषण, वादविवाद आणि गायन स्पर्धेत सहभाग घेतला होता.

महाविद्यालयात राष्ट्रीय शिक्षण दिनाचे आयोजन

दि.11/11/2024 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातर्फे मौलाना अबुल कलाम आझाद यांच्या जयंती निमित्ताने राष्ट्रीय शिक्षण दिन साजरा करण्यात आला. सदर कार्यक्रमात राष्ट्रीय शिक्षण दिना संबंधी व मौलाना अबुल कलाम आझाद यांच्या जीवना विषयी विद्यार्थी शिक्षकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. प्र. प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी मौलाना आझाद यांच्या शैक्षणिक विचारांबद्दल विद्यार्थ्यांना माहिती दिली. सदर कार्यक्रमात प्रा. वसीम शेख, प्रा.डॉ.ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात संविधान दिन साजरा

दि. 26/11/2024 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात संविधान दिन साजरा करण्यात आला. प्र. प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी कशा प्रकारे संविधानाची निर्मिती केली व त्यात कोणी कोणी सहभाग घेतला यांची विद्यार्थ्यांना माहिती दिली. शेवटी संविधानाची शपथ घेण्यात आली. सदर कार्यक्रमात प्रा. अजीम शेख, प्रा.वसीम शेख, प्रा.डॉ.ईश्वर सोनगरे, प्रा.निलोफर शेख आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात अल्पसंख्यांक हक्क दिन साजरा

दि. 18/12/2024 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात अल्पसंख्यांक हक्क दिन साजरा करण्यात आला. सर्व उपस्थित विद्यार्थ्यांना संविधानातील अल्पसंख्यांकांच्या हक्कांची माहिती देण्यात आली. त्याच बरोबर मा. प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना आपल्या कर्तव्यांची जाणीवही करून दिली. तसेच प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे यांनी अल्पसंख्यांक संकल्पना व त्यांचे हक्क या विषयावर मार्गदर्शन केले. या प्रसंगी प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शाहीन उर्दू शाळेत इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील आंतरवासिता विद्यार्थी शिक्षक समूहाद्वारे अल्पसंख्यांक हक्क दिन साजरा

दि 18/12/2024 रोजी इकरा शाहीन उर्दू माध्यमिक शाळेत इकरा शिक्षण शास्त्र महाविद्यालयातील आंतरवासिता विद्यार्थी शिक्षक समूहाद्वारे प्रा. अजीम शेख यांच्या मार्गदर्शनाखाली अल्पसंख्यांक हक्क दिन साजरा करण्यात आला. शाळेतील सर्व विद्यार्थ्यांना संविधानातील अल्पसंख्यांकांच्या हक्कांची माहिती देण्यात आली. तसेच आपल्या हक्कांचे संरक्षण व संवर्धन करण्याची जबाबदारीची जाणीव ही करून दिली. सदर कार्यक्रमात इकरा शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. अ. करीम सालार अध्यक्ष स्थानी होते उर्दू ज्युनिअर शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील चेअरमन जनाब शेख अब्दुल रशीद प्रमुख पाहुणे म्हणून होते तसेच शाळेचे प्राचार्य माननीय काझी सर व शिक्षक श्री. जाकीर शेख उपस्थित होते.

इकरा शाहीन उर्दू शाळेत इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील बी.एड. विद्यार्थी शिक्षकांचा निरोप समारंभ आणि बक्षीस वितरण कार्यक्रमाचे आयोजन

दि. 31/12/2024 रोजी इकरा शाहीन उर्दू शाळेत इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील बी.एड. विद्यार्थी शिक्षकांचा निरोप समारंभ आणि बक्षीस वितरण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात इकरा उर्दू शाळा व उर्दू ज्युनिअर महाविद्यालयाचे प्राचार्य काझी जमीरुद्दिन अध्यक्ष स्थानी होते. तर इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख प्रमुख पाहुणे म्हणून होते. बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील बी.एड. विद्यार्थींनी अर्शिन खान हिने कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन केले. कार्यक्रमात उपस्थित अध्यक्ष काझी जमीरुद्दिन आणि प्रमुख पाहुणे डॉ. इरफान शेख यांनी बी.एड.च्या विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले व भावी जीवना करीता शुभेष्टा दिल्या. बी. एड. विद्यार्थी नि तहिसन हिने आभार प्रदर्शन करून कार्यक्रमाची सांगता केली. यावेळी शाळेतील झाकिर सर, बशीर सर, अतिक सर व महेरुनिसा मॅडम आणि सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात सावित्रीबाई फुले जयंती कार्यक्रमाचे आयोजन

दिनांक 03/01/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात सावित्रीबाई फुले जयंती साजरी करण्यात आली होती. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर व शिक्षकेतर कर्मचारी कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग व महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी उपस्थित

होते. बी.एड.विद्यार्थी नि शिक्षीका अर्शिन गोहर हिने कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन केले. अनस फारुक या विद्यार्थी शिक्षकाने तिलावत ने कार्यक्रमाची सुरुवात केली. बी.एड.विद्यार्थी शिक्षकांनी सावित्रीबाई फुले बद्दल आपले विचार व्यक्त केले.तसेच प्रा.कविता भास्कर यांनी आपली स्वरचित कविता "वंदन करुया सावित्रीला" प्रस्तुत केली. प्रा.वसीम शेख सर यांनी सावित्रीबाई फुले यांच्या कार्या बद्दल माहिती दिली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. बी.एड.विद्यार्थी शिक्षीका तहिसन हिने आभार प्रदर्शन करुन कार्यक्रमाची सांगता केली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात स्वामी विवेकानंद जयंती कार्यक्रमाचे आयोजन

दिनांक 12/01/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात स्वामी विवेकानंद जयंती निमित्ताने युवा दिवस साजरा करण्यात आला होता. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर, प्रा.निलोफर व शिक्षकेतर कर्मचारी कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग उपस्थित होते.बी.एड.विद्यार्थी नि शिक्षीका नुजहत पटेल हिने कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन केले. हुजेफा शाह या विद्यार्थी शिक्षकाने तिलावत ने कार्यक्रमाची सुरुवात केली. बी.एड.विद्यार्थी शिक्षकांनी स्वामी विवेकानंद बद्दल आपले विचार व्यक्त केले.तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. बी.एड.विद्यार्थी शिक्षीका अरशीन गोहर हिने आभार प्रदर्शन करुन कार्यक्रमाची सांगता केली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात पुस्तक प्रदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.17/01/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात "वाचन संकल्प" महाराष्ट्राचा अंतर्गत पुस्तक प्रदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे उद्घाटन इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ.अ. करीम सालार यांनी केले.तसेच इकरा शिक्षणसंस्थेतील युनानी मेडिकल महाविद्यालय, इकरा उर्दु डी. एल.एड महाविद्यालय, व इकरा पब्लिक उर्दु शाळेतील प्रिंसिपल शकील शेख प्रमुख पाहुणे म्हणुन उपस्थित होते. सदर पुस्तक प्रदर्शनात इनसायकोपिडीया, डिक्शनरी, स्पर्धा पुस्तक, इस्लामी पुस्तक, मराठी, हिन्दि, इंग्रजी विविध पुस्तकांचा समावेश होता. कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना या पुस्तक प्रदर्शन कार्यक्रमाचे उद्देश्य सांगुन मार्गदर्शन केले. तसेच इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ.अ.करीम सालार यांनी विद्यार्थ्यांना आधुनिक युगात पुस्तक हे किती महत्त्वपूर्ण साधन आहे. हे विविध उदाहरण देवुन स्पष्ट केले. कार्यक्रम यशस्वितेसाठी महाविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक,ग्रंथपाल तसेच सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन

दि. 20 व 21 जानेवारी 2025 दरम्यान इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर क्रीडा स्पर्धा कार्यक्रमाचे उद्घाटन इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ.अ. करीम सालार यांच्या शुभ हस्ते करण्यात आले. सदर क्रीडा स्पर्धा मध्ये कॅरम, चेस, बॅडमिंटन, रनिंग, संगीत खुर्ची, लिम्बु चमचा इत्यादी क्रीडा स्पर्धा आयोजित

करण्यात आल्या होत्या. सदर उदघाटन कार्यक्रमास प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, सर्व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात फूड फेस्टिवलचे आयोजन

दि.22/01/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात फूड फेस्टिवल चे आयोजन करण्यात आले होते. फूड फेस्टिवलचे उदघाटन इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ.अ.करीम सालार यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. सदर फूड फेस्टिवलच्या उदघाटन प्रसंगी इकरा शिक्षणसंस्थेचे उपाध्यक्ष डॉ. इकबाल शाह आणि इकरा बी.एड. महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक उपस्थित होते. या फूड फेस्टिवल ला इकरा उर्दु पब्लिक स्कूल च्या सर्व विद्यार्थी व शिक्षक यांनी भेट दिली व विविध खाद्य पदार्थांचा आस्वाद घेतला. या फूड फेस्टिवल मध्ये महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी पिझ्झा, दहिवाडा, मुंगभजे, समोसे, पापडी चाट, चने, बीट हलवा, खीर, दाबेली, बासुंदि, केक, दलीम आणि पान इतर खादय पदार्थांचे स्टॉल लावले होते. या फेस्टिवलमधील विद्यार्थी-विद्यार्थिनींना प्रा. कविता भास्कर व प्रा. निलोफर शेख यांनी मार्गदर्शन केले.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात राष्ट्रीय मतदार दिन संपन्न

दि. 25/01/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातर्फे राष्ट्रीय मतदार दिवस साजरा करण्यात आला. त्यात महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. महाविद्यालयातील प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे यांनी मतदारासाठी आवश्यक प्रतिज्ञेचे विद्यार्थ्यांसोबत वाचन केले. यात महाविद्यालयातील प्राध्यापक व शिक्षकेतर कर्मचा-यानीही सहभाग घेतला. या कार्यक्रमास प्रा. प्राचार्य डॉ. ईरफान शेख, सर्व प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थ्यांनी उपस्थिती दिली.

इकरा कॅम्पस मध्ये प्रजासत्ताक दिन साजरा

दि. 26/01/2025 रोजी प्रजासत्ताक दिना निमित्ताने इकरा कॅम्पस मध्ये ध्वजारोहण इकरा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष डॉ.अ. करीम सालार यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. ध्वजारोहणानंतर उपास्थितांना डॉ. अ. करीम सालार यांनी प्रजासत्ताक दिनाच्या शुभेच्छा दिल्या. यावेळी इकरा बी.यु.एम.एस. इकरा बी.एड. आणि इकरा डी.एड. व इकरा उर्दु पब्लिक स्कूल चे सर्व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाची गांधी रिसर्च फाउंडेशनला भेट

दि.25/02/2025 रोजी इकरा शिक्षण सोसायटी संचलीत इकरा बी.एड. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी गांधी रिसर्च फाउंडेशनला भेट दिली. या शैक्षणिक सहलीमध्ये बी.एड. च्या विद्यार्थ्यांनी गांधीजींचे विचार आणि कार्य याविषयी ऑडिओ, व्हिडिओ क्लिप द्वारे माहिती प्राप्त केली. तसेच गांधी रिसर्च फाउंडेशन मधील नैसर्गिक सुंदरता आणि प्रायोगिक विधीचे निरीक्षण केले. यावेळी महाविद्यालयाचे प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा. कविता भास्कर, प्रा. निलोफर शेख उपस्थित होते.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात मराठी भाषा गौरव दिन कार्यक्रमाचे आयोजन

दिनांक 27/02/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात कवी कुसुमाग्रज यांच्या जयंती निमित्ताने मराठी भाषा गौरव दिन साजरा करण्यात आला होता. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर, प्रा.निलोफर व शिक्षकेतर कर्मचारी कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग उपस्थित होते. बी.एड.विद्यार्थीनी शिक्षिका उजमा शेख हिने कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन केले. अनस फारुक या विद्यार्थी शिक्षकाने तिलावत ने कार्यक्रमाची सुरुवात केली. बी.एड. विद्यार्थीनी शिक्षिका शार्मीन समुहाद्वारे तराना इकरा गीत प्रस्तुत करण्यात आले.बी.एड.विद्यार्थी शिक्षकांनी मराठी भाषे बद्दल आपले विचार व्यक्त केले प्रा.कविता भास्कर यांनी मराठी भाषेचे संवर्धन करण्यासाठी प्रोत्साहित केले. तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेचे महत्व पटवून दिले. बी.एड.विद्यार्थीनी शिक्षिका मुस्कान नडम हिने आभार प्रदर्शन करून कार्यक्रमाची सांगता केली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विज्ञान दिन कार्यक्रमाचे आयोजन

दिनांक 28/02/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विज्ञान दिन साजरा करण्यात आला होता. या कार्यक्रमाला विज्ञान शिक्षक श्री.रीयाज शाह प्रमुख अतिथी म्हणुन उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्रा. डॉ. इरफान शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर,प्रा.निलोफर व शिक्षकेतर कर्मचारी कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग उपस्थित होते. तसेच डी.एल.एड.उर्दु शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या प्राचार्या श्रीमती सईदा वकील, सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी आणी विद्यार्थी उपस्थित होते. बी.एड.विद्यार्थीनी शिक्षिका अर्शिन खान हिने कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन केले. मुद्स्सर या विद्यार्थी शिक्षकाने तिलावत ने कार्यक्रमाची सुरुवात केली. बी.एड. विद्यार्थीनी शिक्षिका शार्मीन समुहाद्वारे तराना इकरा गीत प्रस्तुत करण्यात आले. यानंतर विज्ञान शिक्षक श्री.रीयाज शाह यांनी विज्ञान विषयक विविध प्रयोग करून अंधश्रद्धा दुर करण्याचा प्रयत्न केला. बी.एड.विद्यार्थी शिक्षकांनी विज्ञान विषयक आपले विचार व्यक्त केले. तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना विज्ञानाचे महत्व पटवून दिले. बी.एड. विद्यार्थीनी शिक्षिका तहसीन तालिब हिने आभार प्रदर्शन करून कार्यक्रमाची सांगता केली.

इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात जागतिक महिला दिवस साजरा

दिनांक 08/03/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात जागतिक महिला दिन साजरा करण्यात आला होता. सदर कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख, प्रा. वसीम शेख, प्रा. डॉ. ईश्वर सोनगरे, प्रा.कविता भास्कर, प्रा.निलोफर व शिक्षकेतर कर्मचारी कलिम खान, मुख्तार सैय्यद, मिर्जा जाहिद बेग उपस्थित होते.बी.एड.विद्यार्थीनी शिक्षिका उजमा शेख हिने कार्यक्रमाचे सुत्र संचालन केले.अनस फारुक या विद्यार्थी शिक्षकाने तिलावत ने कार्यक्रमाची सुरुवात केली. बी.एड. विद्यार्थीनी शिक्षिका शार्मीन समुहाद्वारे तराना इकरा गीत प्रस्तुत करण्यात आले. बी.एड.विद्यार्थी शिक्षकांनी महिलाबद्दल आपले विचार व्यक्त केले प्रा.कविता भास्कर यांनी स्वरचित कविता "वंदन करुया सावित्रीला" प्रस्तुत केली तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना आपल्या जीवनात स्त्रीचे महत्व पटवून

दिले. बी.एड. विद्यार्थीनी शिक्षिका मुस्कान नडम हिने आभार प्रदर्शन करुन कार्यक्रमाची सांगता केली.

ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाला स्थानिक चौकशी समितीची भेट

दि.17/03/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाला विद्यापीठ गठित स्थानिक चौकशी समितीने भेट दिली. गठित समिती मध्ये अध्यक्ष स्थानी प्रा.डॉ.हेमंतकुमार देवरे, तसेच प्रा.डॉ.आरती सपकाळे आणि प्रा.डॉ.संगिता भालेराव सदस्य स्थानी होते. महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. इरफान शेख व महाविद्यालयातील प्राध्यापक यांनी अध्यक्ष आणि सदस्य यांचे पुष्पगुच्छ व शॉल देऊन स्वागत केले.

ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात परीक्षा विषयक मार्गदर्शन कार्यशाळेचे आयोजन

दि.15/04/2025 रोजी इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात ओमसाई शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय शिरसोली व इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने परीक्षा विषयक मार्गदर्शन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमात साने गुरुजी विद्या प्रबोधिनी शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय खिरोदा व विद्यापीठ गठित शिक्षणशास्त्र विभागाचे अधिष्ठाता आदरणीय डॉ.एस. टी. भुक्न सर यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

सदर कार्यक्रमास इकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. इरफान शेख व ओमसाई शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या प्राचार्या आदरणीय डॉ.मुक्ता तसेच सर्व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

ईकरा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात महाराष्ट्र दिन साजरा

दि.01/05/2025 रोजी महाराष्ट्र दिना निमित्ताने ध्वजारोहण झाले. या प्रसंगी इकरा नगर येथील इकरा युनानी मेडिकल कॉलेज, इकरा बी.एड. कॉलेज, इकरा डी.एल.एड. कॉलेज व इकरा पब्लिक हायस्कूल या सर्व शैक्षणिक संस्थांचे प्राचार्य, प्राध्यापक, डॉक्टर्स, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

अहवाल-2024-25

दि.10/07/2024
महाविद्यालयात
वृक्षारोपण कार्यक्रम

दि.25/07/2024
महाविद्यालयात महाराष्ट्र
उच्च तंत्र शिक्षण विभागाद्वारे
आयोजित ऑनलाइन
वेबिनार कार्यक्रम

दि.06/08/2024
महाविद्यालयात
ईक़रा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष
डॉ.करीम सालार सर
यांचा सत्कार कार्यक्रम

दि. 15/08/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
स्वातंत्र्य दिवस साजरा

दि.05/09/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
शिक्षक दिवस कार्यक्रम

दिनांक 23/09/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
विधी सेवा शिबिराचे आयोजन

दि.29/09/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात यशवंतराव
चव्हाण मुक्तविद्यापीठ
अंतर्गत विविध
शैक्षणिक अभ्यासक्रम
उद्बोधन कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.07/10/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
गांधी जयंती व
लाल बहादूरशास्त्री
जयंती साजरी

दि.16/10/2024
महाविद्यालयात शिक्षकेतर
कर्मचारी
रईस शेख सर
यांचा सत्कार

दि.17/10/2024 ते
18/10/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
TET आणि CTET परीक्षा
दोन दिवसीय मार्गदर्शन कॅम्प

दि. 25/10/2024
विद्यार्थ्यांचा युवक
महोत्सवात सहभाग

दि.11/11/2024
महाविद्यालयात राष्ट्रीय
शिक्षण दिनाचे आयोजन

दि. 26/11/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
संविधान दिन साजरा

दि. 18/12/2024
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
अल्पसंख्यांक
हक्क दिन साजरा

दि. 18/12/2024
इकरा शाहीन उर्दु
माध्यमिक शाळेत
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयातील
आंतरवासिता विद्यार्थी
शिक्षक समुहा द्वारे
अल्पसंख्यांक हक्क दिन
साजरा

दि.31/12/2024
इकरा शाहीन उर्दु शाळेत
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयातील
बी.एड.विद्यार्थी शिक्षकांचा
निरोप समारंभ
आणी बक्षीस वितरण
कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.03/01/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
सावित्रीबाई फुले जयंती
कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.12/01/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
स्वामी विवेकानंद जयंती
कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.17/01/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
पुस्तक प्रदर्शन
कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.20/01/2025 ते
21/01/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन

दि.22/01/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
फूड फेस्टिवलचे आयोजन

दि.25/01/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
राष्ट्रीय मतदार दिनाचे
आयोजन

दि.26/01/2025
इकरा कॅम्पस मध्ये
प्रजासत्ताक दिन साजरा

दि.25/02/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयाची
गांधी रिसर्च फाउंडेशनला भेट

दि.27/02/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
मराठी भाषा गौरव दिन
कार्यक्रमाचे आयोजन

दि.28/02/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
विज्ञान दिन कार्यक्रमाचे
आयोजन

दि.08/03/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
जागतिक महिला दिन
कार्यक्रमाचे आयोजन

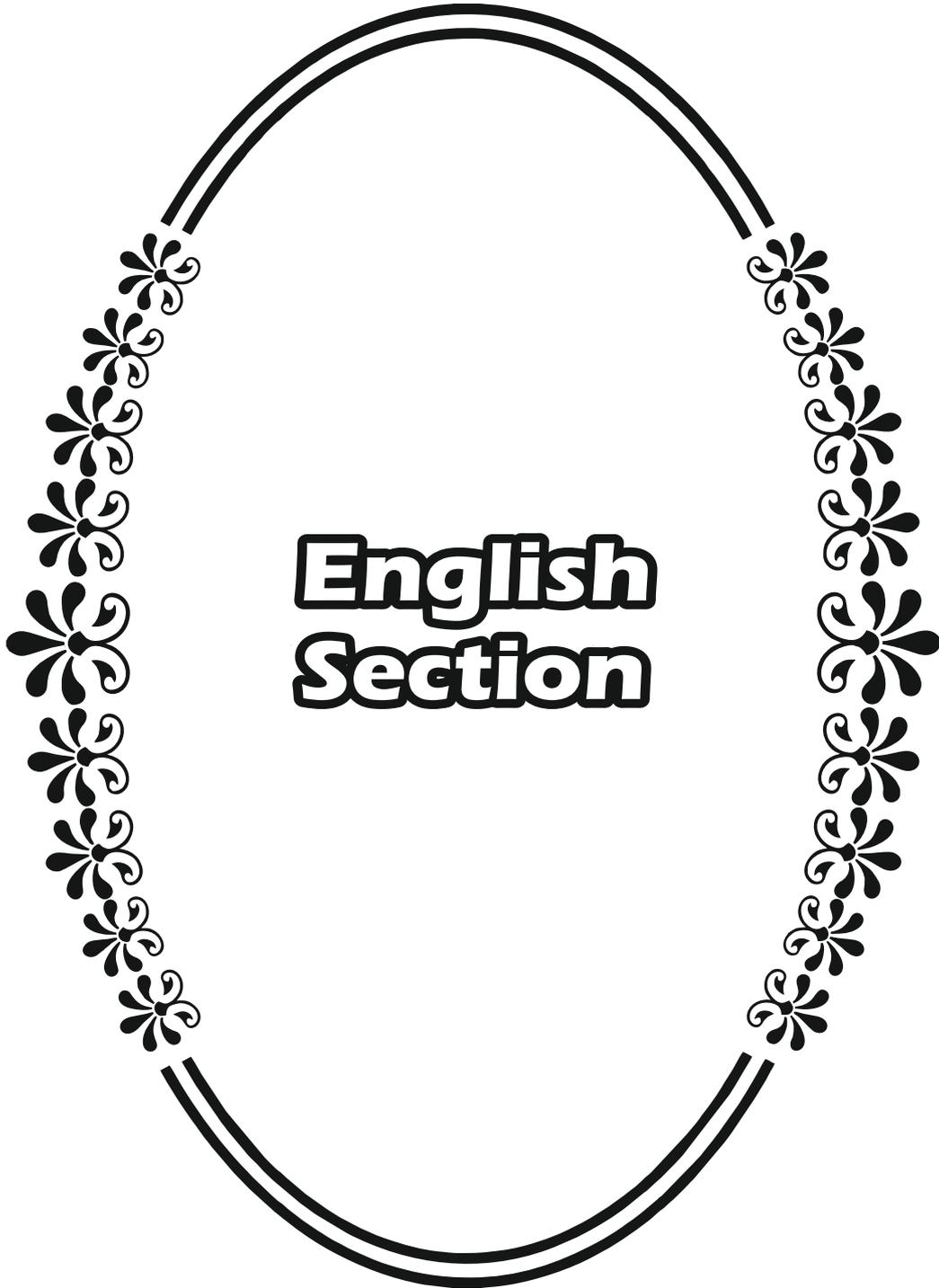
दि.17/03/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयाला
स्थानिक चौकशी
समितीची भेट

दि.15/04/2025
इकरा शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालयात
परीक्षा विषयक
कार्यशाळेचे आयोजन

दि.01/05/2025
इकरा कॅम्पस मध्ये
महाराष्ट्र दिन साजरा

**English
Section**

Index**English Section**

No.	Topics	Author	Page
01	Online Education	Shah Huzaifa Ab.Aziz (F.Y.B.Ed.)	33
02	Digital Detox : Disconnect From Screen, Reconnect With Life	Patel Nuzhat Altaf (F.Y.B.Ed.)	35
03	The School Magazine	Bagwan Muskan Mukhtar (F.Y.B.Ed.)	36
04	One Creator Of The World: A Universal Belief In Unity	Vinita Karda (F.Y.B.Ed.)	37
05	Double Edged Sword Of Ai	Ambreen Shaikh Nazeer (F.Y.B.Ed.)	38
06	Stress Anxiety Is An Emerging Issue In Students	Mohammad Shoaib Rafique (F.Y.B.Ed.)	39
07	The Power Of Reading Why Books Still Matter In The Digital Age	Khan Arshin Gohar Ataullah (F.Y.B.Ed.)	40
08	Teacher	Phool Jahan Yusuf Khan (F.Y.B.Ed.)	41
09	Modern Day Influence Of Muslim Mathematicians	Khan Arshin Gohar Ataullah (F.Y.B.Ed.)	42
10	Scientific Facts Mentioned In The Quran	Sayyed Mahek Firoz Ali (F.Y.B.Ed.)	43
11	Save Girl Child, Nurturing A Brighter Future	Khan Sumaiyya Yunus (F.Y.B.Ed.)	45
12	The Science Of Deja Vu: A Brain Glitch Or A Glimpse Into Parallel Reality?	Anas Mohammad farooque (F.Y.B.Ed.)	46
13	The Rise Of Ai In Everyday & Its Ethical Concerns	Muskan Parveen Sk. Naeem (F.Y.B.Ed.)	48
14	Education In 21st Century	Alina Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)	51
15	Positive Approach	Shah Zubiya (F.Y.B.Ed.)	54
16	The Whisper Of Time	Muskan Parveen Sk. Naeem (F.Y.B.Ed.)	55

Online Education

Shah Huzaifa Ab.Aziz (F.Y.B.Ed.)

Introduction :

Online education has emerged as Learning Flexibility in and worldwide with technology, an Online education recent has prominent mode of times, offering accessibility to learners the advancement of the internet hub for educational providing and a wide program has become range resources of courses

Benefits of Online Education:

Online education offers including flexibility and allowing students balance their studies with other Commitments. Additionally, it provides access to a diverse range of courses and learning materials, catering to Individual learning preferences. Moreover, online platforms often offer interactive features such as forums and virtual classrooms fostering collaboration and engagement among students.

Challenges of Online Education:

Despite its advantages, online education also presents challenges. One significant issue is the lack of face-to-face interaction, which can hinder student-teacher communication and peer collaboration. Moreover, some students may struggle with self-discipline and motivation in an online learning environment, requiring additional support and guidance to stay on track.

Conventional education is evolving with the help of computers and online technology. New approaches of studying are now available and elevated get entry to is one of the most important benefits available.

People all around the world are experiencing improved mobility as a result of the freedom and achievable that online getting to know provides, and as academic institution and anything to know organizations undertake online mastering applied sciences and remote-access learning, formal tutorial education is turning into increasingly more legit. With this being said, Online education is greater wonderful than a common lecture room setting.

Online Learning is giving people new choices and newfound flexibility with their private mastering and development, whereas before, formal educational skills ought to

only be won with the aid of taking part in a full-time path on site. The net has allowed establishments to extend their reach and provide identified publications on a contact-partial, or virtual, basis. Institutions can do so with exceptionally few extra resources and for paid courses this constitutes brilliant value, and the scholar benefit with increased academic get entry to deal with.

Conclusion:

In conclusion, online education has revolutionized the way people access learning opportunities, offering flexibility and convenience. However, it is essential to address the challenges associated with online learning to ensure that all students can benefit fully from this mode of education.

By leveraging technology and fostering a supportive learning environment, online education can continue to play a crucial role in shaping the future of education.

Digital Detox : Disconnect From Screen, Reconnect with Life

Patel Nuzhat Altaf (F.Y.B.Ed.)

Introduction :

There was a time when we talked in the wind, now we talk through Wi Fi. We used to read faces, now we only read statuses. Technology has no doubt made life easier, but have we unknowingly trapped ourselves in it? Constant notifications, every emotion packed in an emoji, every moment shared online - this is our digital reality.

But how long can we go on like this? The answer lies in two simple words: Digital Detox.

What is Digital Detox?

Digital Detox means taking a break from phones, laptops, social media and screens for a specific time – to give our mind, body and heart some peace. Think of it as hitting reset button of your life. A chance to breathe, to be present.

The life of today's youth:

Wake up? First thing – check phone.

Eating? Still scrolling.

Studying? Distracted by notifications.

Sleeping? Last check on Instagram.

This endless cycle has become our daily routine. Poor sleep, stress, lack of focus and social anxiety – these are symptoms of screen addiction.

What are we losing?

We are forgetting how to live real life. Conversation with friends, making eye contact with our parents, watching sunset without taking picture – all these are becoming rare. We have learned to capture every moment on camera but forgotten how to feel it.

How to practise Digital Detox:

Keep one “No screen day” every week.

Spend the first hour of your day without any screen.

Turn off your phone an hour before bed.

Spend 1–2 hours daily for yourself – read a book, take a walk, or meet someone face-to-face.

Set up app timer to reduce social media.

Conclusion:

The digital world is useful – no doubt. But when it starts taking away your real world, it's time to pause.

Digital detox is not a trend; it's a gift to yourself – that you will see the world with your own eyes, not through a screen. Because we only live once and life is meant to be felt, not filtered.

The School Magazine

Bagwan Muskan Mukhtar (F.Y.B.Ed.)

Here comes the school magazine
Filled with fun and energy
Covering our rush in studies
Making our mind very busy

Contains the glory of the school
Making it look cool
Looks like two roads diverged in woods

Making the name of Student Council arouse
As they are given a very high post
Photos of some students feels like fools
As they are wearing a weird costume

Looking in its writing part led to confusion
As some poems in it doesn't have any conclusion.

One Creator of the world: A Universal belief in Unity

Vinita Karda (F.Y.B.Ed.)

Since the dawn of time, humans have looked up to the stars, the oceans, the mountains, and asked a question: Who created all this? Across cultures and religions, one belief stands strong - the idea of one creator of the world.

Whether referred to as God, Allah, Yahweh, Brahman or Waheguru, this creator is seen as the origin of all life and the universe.

While names and traditions may vary, the underlying belief is the same: a single supreme power brought the world into existence and continues to guide it.

Various religions such as Christianity, Islam, Judaism, Sikhism, and Hinduism emphasize the idea of one creator and also promote the same values of kindness, justice, compassion and peace, reminding us that we are connected through creation.

In the modern world science offers explanation like big bang theory.

Yet, many still see the beauty of creator in the world around us.

Believing in one creator, from sense of purpose and after all, if we come from source we are all part of family - Humanity.

a diverse environment around may it be college, schools, society, the belief of one create encourages unity and understand.

Ultimately, this idea of one creator is not just a religious concept a message of connection and harmony in a world that needs it more than ever.

1
Creator

Double Edged Sword of AI

Ambreen Shaikh Nazeer (F.Y.B.Ed.)

Exploring the Power and Pitfalls of Artificial Intelligence:

Artificial Intelligence (AI) has become a cornerstone of modern innovation, driving progress in fields ranging from healthcare and education to entertainment and transportation. Its ability to analyze vast amounts of data quickly and accurately makes it a powerful tool for improving efficiency and decision-making. AI systems can operate 24/7 without fatigue, offer highly personalized user experiences, and reduce human error in critical tasks like medical diagnosis or financial forecasting. Autonomous businesses also benefit from reduced operational costs and faster turnaround times.

However, the rise of AI isn't without its challenges. One of the most pressing concerns is job displacement, particularly in industries where automation can replace human labor. Additionally, the high cost of developing AI systems, financially and technically, poses a barrier for many smaller organizations. AI also lacks the emotional intelligence and moral reasoning that humans bring to decision-making. It cannot truly require empathy, judgment, or creativity. Security and data privacy are growing concerns as well, especially when sensitive personal data is involved.

Ethical considerations play a critical role in shaping AI's future. Bias in AI algorithms caused by flawed or unbalanced training data can result in unfair or discriminatory outcomes, especially in critical areas like hiring, law enforcement, or lending. Over reliance on AI may also lead to a decline in critical thinking and problem-solving skills. While the benefits of AI are substantial, its risks and limitations must be managed carefully. Striking the right balance between innovation and responsibility is essential to ensure AI advances society without replacing humanity at its core."

Stress, Anxiety is an Emerging Issue in Students

Mohammad Shoaib Rafique (F.Y.B.Ed.)

Stress:

Stress is our body's natural reaction to any demand or challenge, often called a stressor. It can be an emotional, physical, or psychological stress.

In today's busy schedule, every student will feel the effect of stress at some point in their life. A stress condition can be real and present. Major life events, such as a divorce, mid-life crisis, financial worries, etc., can be stressful. Children or students with stressed parents are likely to be ill-equipped to handle stressors positively. They may suffer from emotional disturbances, depression, aggressive behaviour, or confusion, besides chances of physical constitutions, which again can be a source of anxiety. Anxiety is an internalized arousal by an impulse to control. Anxiety is a danger signal. The ego, that dangerous impulse about to break, in fact is an unconscious reaction to tendencies characterized by an overwhelming sense of dread, which may turn over a physical as well as a fever.

The Detrimental Effects of Stress

Students need to have learning ability and problem-solving skills, and a lack of these can cause their decision-making abilities to suffer as well. There are studies that suggest stress and anxiety in students can keep them on track with their schoolwork. But if the stress is not taken in a positive attitude, it can be detrimental. Teenage depression or tension experienced by students growing further increases academic pressure.

The point is that suicide is one of the leading causes of death in people aged between 15 and 25 years. Social disturbances and emotional distress may cause stress, which in turn causes depression and increases the risk of suicide.

The causes of stress are:

- * Loss of loved ones
- * Health problems
- * Fear of uncertainty
- * Relationship issues
- * Trauma
- * Alcohol consumption, etc.

The Power of Reading

Why Books Still Matter in the Digital Age

Khan Arshin Gohar Ataullah (F.Y.B.Ed.)

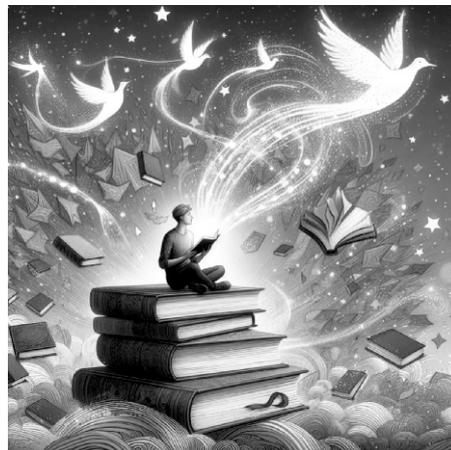
The Power of Reading: Why Books Still Matter in the Digital Age :

In today's fast-paced digital world, where social media and online content dominate, the habit of reading books is slowly fading. However, books continue to hold immense value, offering knowledge, creativity, insight, and emotional growth that no screen can replace.

Unlike online articles, books provide in-depth and reliable information, enhancing critical thinking and concentration. Reading also fuels imagination and creativity, allowing readers to explore new worlds beyond what digital media offers. Moreover, books help to develop empathy and emotional intelligence, making us more understanding and aware of different perspectives.

Amid increasing screen time and digital fatigue, books offer a healthy escape, reducing stress and improving focus. They also preserve history, culture, and timeless wisdom, ensuring knowledge is passed on to future generations.

While technology evolves, books remain a powerful source of learning and personal growth. No matter how digital the world becomes, the power of reading will always stand strong.

Teacher

Phool Jahan Yusuf Khan (F.Y.B.Ed.)

A Teacher is,
 life changing inspiration,
 To achieve the goal,
 sometimes in dire situations,
 the support of love,
 sometimes sweet words of appreciation ,
 sometimes a cane on the hand.

A Teacher is,
 Idol of good rites,
 Inspiration that gives courage in times of crisis,
 A craftsman who builds strong character,
 The magic wand that makes a student's dreams come true.

A Teacher is,
 deep foundational knowledge base,
 dispel the darkness of ignorance in life,
 the sword that cries against injustice,
 Insights from experience,
 Such is the external gratitude of teachers.

Modern Day Influence of Muslim Mathematicians

Khan Arshin Gohar Ataullah (F.Y.B.Ed.)

The contributions of Muslim mathematicians have profoundly shaped modern science and technology. Their legacy continues to influence today's advancements in various fields.

* Al-Khwarizmi's work in algebra laid the groundwork for computing, encryption, and modern data algorithms.

* Al-Tusi's contributions to trigonometry remain crucial in GPS systems and space exploration. * The decimal system, refined by Muslim scholars, supports modern calculations in finance and engineering.

* Ibn al-Haytham, a pioneer in optics, has impacted modern camera technology, medical imaging, and even artificial intelligence.

These mathematical breakthroughs, once translated into Latin, fuelled the European Renaissance and accelerated Scientific progress.

From cyber security to space travel, demonstrate how the influence of Muslim mathematicians remains deeply embedded in our world today. Their blend of curiosity, logic, and innovation serves as a timeless reminder that

“True modernism is rooted in the knowledge of the past.”

Scientific Facts Mentioned in the Quran

Sayyed Mahek Firoz Ali (F.Y.B.Ed.)

The Qur'an, which Muslims believed to be the word of Allah. In Qur'an which was revealed fourteen centuries ago, mentioned scientific facts only recent Discovered. These are just some of the many scientific facts found in the Qur'an.

WATER:

Water is essential for all living things. We all know that water is vital to life. In surah Al-Anbya, it was revealed:

"We made every living thing from water, will they not believe?"
(Qur'an 21:30).

In this verse water is pointed out the origin of all life. It was only discovered after the invention of the microscope.

Expansion of the Universe:

At a time when the science of astronomy was still primitive, the expansion of the universe was described in Qur'an.

"And the heaven We constructed with strength, and indeed, We are expander."
(Qur'an. 51:47)

The Facts that universe is expanding was discovered in the last century.

According to physicist "Stephen Hawkins" in his books. A brief history of time the discovery that the universe is expanding was one of the great intellectual revolution of the 20th century.

The meeting of the seas:

In Surah Ar-Rahman, it states:

"He released the two seas, meeting [side by side], between them is a barrier [so] neither of them transgresses."
(Qur'an. 55:19-20)

Science has discovered that in where two different seas meet there is a barrier that divides them which both the seas maintain their own temperature, density.

The Protective Sky/Sky's Protective

"And we made the sky a protective ceiling, but they turn away from it's signs."

(Qur'an 21:32)

The sky protects the earth from the rays of the Sun. It also like a blanket wrapped around earth, sky protect from harmful radiation & meteoroids.

Save Girl Child, Nurturing a Brighter Future

Khan Sumaiyya Yunus (F.Y.B.Ed.)

The birth of a child is a cause for celebration, yet in many parts of the world, she faces numerous challenges and discrimination. It is imperative that we collectively raise our voices to protect and save the girl child. This goes beyond mere words; it requires concrete actions and a shift in our societal mind set.

Discrimination against girls starts before birth, with sex-selective abortions and female infanticide. We must recognize that every girl has the potential to contribute to society in remarkable ways. By investing in education, healthcare, and equal opportunities for girls, we can break the cycle of inequality and empower them to become leaders, professionals, and agents of change.

Educating communities about the importance of gender equality and the rights of girls is crucial. By challenging stereotypes and promoting positive role models, we can inspire girls to dream big and pursue their aspirations without fear or limitation.

Empowering girls also involves addressing issues such as child marriage, gender violence, and limited access to health. Through targeted interventions, we can build support systems that protect the girl child, ensuring her physical, mental, and emotional well-being.

Saving the girl child is not just a responsibility; it is a moral imperative. We must strive to create a world where every girl is cherished, respected, and given equal opportunities. By investing in their education, health, and rights, we empower girls to shape a better future for themselves and society as a whole. Let us join hands and work tirelessly to save the girl child, for she holds the key to a brighter tomorrow.

THE SCIENCE OF DEJA VU: A BRAIN GLITCH OR A GLIMPSE INTO PARALLEL REALITY?

Anas Mohammad farooque (F.Y.B.Ed.)

Have you ever walked into a place you've never been before, only to feel an uncanny sense of familiarity? This strong and fleeting sensation, known as déjà vu, has puzzled Scientists, philosophers, and mystics for centuries. Is it simply a glitch in the brain's memory system, or Could it be evidence of parallel realities colliding?

WHAT IS DEJA VU?

before, even The term déjà vu comes from french, meaning "already seen" It describes the feeling that a Current experience has happened though there's no logical way it could have. Research suggests that about 60-80% of people experience déjà vu at least once in their lifetime, making it a fairly Common phenomenon .

THE BRAIN'S GLITCH: SCIENTIFIC EXPLANATION:

Neuroscientists and psychologists largely view déjà vu as a minor malfunction in the brain's memory processes. Several theories attempt to explain how it happer

1] MEMORY MISMATCH THEORY:

One leading theory suggests that déjà vu occurs when the brain mistaken processes new information as if it were a memory. This could happen when a Current Situation resembles a past experience, even if the details don't match exactly.

2] NEURAL MISFIRING THEORY:

Some researchers believe déjà vu is Similar to on electrical misfire in the brain much like what happens in epilepsy. The Hippocampus, the brain's memory Centre, might briefly Send Signals that trick the brain into thinking an event has already Occurred.

3] DUAL PROCESSING THEORY:

According to this idea, the brain processes information through two pathways one focussed on recognition and the other on familiarity. If these path ways fall out of sync for even a fraction of a second the brain might interpret a present moment as a past memory.

PARALLEL REALITIES: A MIND-BENDING HYPOTHESIS

While Science leans toward deja vu being a brain glitch, Some theories Suggest a more mysterious possibility, Could deja vu be evidence of parallel universes?

1] MULTIVERSE THEORY:

The concept of a multiverse suggests exist that Infinite versions of reality Simultaneously. Some theorists propose that deja vu might occur when two versions. of ourselves experience the same event different timelines, Creating a momentary overlap in Consciousness.

2] QUANTUM CONSCIOUSNESS:

Some physicists and metaphysicists explore the idea that consciousness itself may have quantum properties, allowing brief interactions between different dimensions or realities. Could deja vu be a fleeting moment where our consciousness taps into alternate version of our life?

WHAT DOES DEJA VU TELL US ABOUT REALITY?

While the brain glitch explanation is widely accepted, the idea of parallel realities remains an exciting possibility. whether deja vu is a memory processing error or a peek into an existence, it reminds us of how little we truly understand about mysteries of Consciousness and alternate reality. So, the next time you experience deja vu, take moment to wonder-ave you recalling a forgotten memory, or briefly connecting with are you briefly another version of yourself world?

The Rise of AI in everyday & its Ethical Concerns

Muskan Parveen Shaikh Naeem (F.Y.B.Ed.)

Artificial Intelligence (AI) has rapidly transitioned from a futuristic concept to an integral part of our daily lives. From virtual assistants to personalized recommendations, AI is reshaping how we interact with technology and the world around us.

Personalized Content and Recommendations

Streaming services such as Netflix and Spotify use AI algorithms to analyse user preferences, offering personalized content suggestions. This personalization enhances the user experience by delivering content that aligns with individual taste.

Healthcare Innovations

AI is making significant strides in healthcare, aiding in diagnostics, treatment plans, and patient monitoring. For instance, an AI algorithm can analyze medical images to detect anomalies, assisting doctors in early diagnosis and improving patient outcomes.

Transportation and Autonomous Vehicles

The development of self-driving cars by companies like Tesla and Waymo showcases AI's potential to revolutionize transportation. These vehicles use AI to navigate roads, interpret traffic signals, and ensure passenger safety, promising a future of reduced accidents and efficient travel.

AI's influence on daily life is undeniable, offering convenience and efficiency across various sectors, as "Using technology continues to evolve, understanding and adapting to AI's role will be essential for individuals and society as a whole.

Despite its benefits, AI's integration raises ethical questions, including concerns about job displacement, data privacy, and decision-making transparency. Addressing these challenges is crucial to ensure AI's responsible & equitable deployment.

The rise of AI in everyday life brings several ethical concerns, primarily related to privacy violation due to the large amounts of personal data AI systems require, potential biases in algorithms leading to unfair outcomes, & concerns about

job displacement caused by automation. All demanding responsible development and use of AI technology to mitigate these issues.

Key ethical concern with AI in everyday life

Privacy →:

systems often collect vast amounts of personal from users, raising concerns about how this data is stored, used, & protected from unauthorised access, especially with the increasing integration of AI into personal devices & services.

Algorithmic Bias →:

algorithms can perpetuate existing societal biases if trained on datasets that are not representative of the wider population leading to discriminatory outcomes in areas like hiring, lending and criminal justice.

Transparency and explainability →:

Many AI systems operators “black boxes”, making it difficult to understand how they reach decisions, which can be problematic in situations where accountability is crucial.

Job Displacement →:

As AI becomes more sophisticated, it has the potential to automate tasks currently performed by humans, potentially leading to job losses in various sectors.

Misinformation & Deepfakes →:

Generative AI models can create realistic but fake content like videos or images, which can be used to spread misinformation and manipulate public opinion.

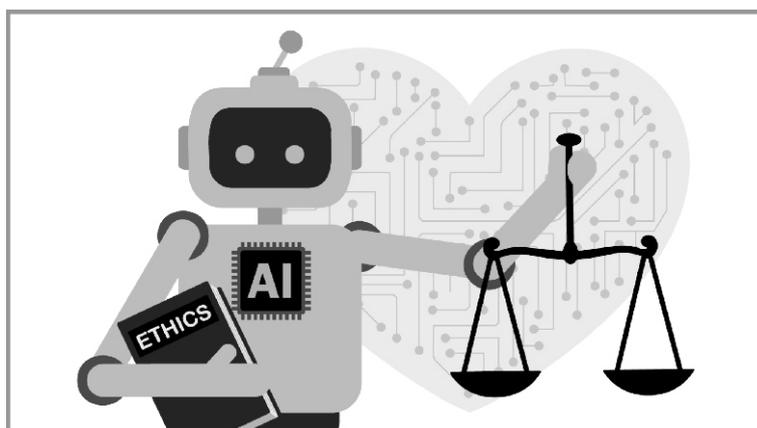
Surveillance and Monitoring →:

Widespread use of AI - powered surveillance systems raises concerns about excessive monitoring of individuals & potential infringement on personal freedoms.

Potential solutions to address these ethical concerns →:

Enacting & enforcing robust data privacy laws to control how personal data is collected, stored, and used by AI systems. Developing AI algorithms that proactively identify and address potential biases in training data. Designing AI systems that can clearly explain their decision-making process to users. Establishing industry standards & ethical frameworks to guide the development and employment of AI system rising public awareness about AI capabilities and limitations to foster responsible use.

Overall while AI offer significant benefits in various effects of life it's wide spread adaptation necessary dates a proactive approach to address ethical concerns to ensure its responsible and beneficial use for society

Education in 21st Century

Alina Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)

The 21st century has significantly transform education driven by technology advancements evolving societal needs and a shift toward more personalized and collaborative learning experiences. These are key aspects of education in the century.

1) Technology Integration:

* Digital Tools and Resources:

Technology plays a central role in modern education. Interactive whiteboards, online learning platforms, and educational apps enhance the learning experience. Students can access information instantly and collaborate globally.

* E-learning and online courses:

The rise of online education platforms (e.g. Coursera, edX, Khan Academy) allows learners to study at their own pace, offering flexibility and access to diverse courses.

2) Personalized Learning :

* Adaptive Learning Systems :

With AI and data analytics, personalized learning pathways are created to address individual students needs abilities and interest this helps ensure that every learner gets a support they required to succeed.

* Self directed learning :

Learners are encouraged to make more responsibility for their education exploring subjects that ... developing skills like critical thinking, problem-solving, and self-motivation.

3) Collaborative Learning:

* Project-based learning:

Emphasizing teamwork, students often work together on real-world problems, enhancing their collaboration and communication skills.

* Global Learning Communities:

Technology enables global collaboration, allowing students from different parts of the world to connect, share ideas, and work on joint projects.

4) Critical Thinking and problem-solving:

The focus has shifted away from rote memorization toward teaching students to think critically and creatively. Educators encourage analysis, evaluation, and the development of innovative solutions to complex problems.

5) Life Skills and Social-emotional Learning:

*** Emotional Intelligence:**

Along with academic skills, educators are now focusing on Social and emotional learning (SEL), teaching students how to manage emotions, set goals, and make responsible decisions.

*** Career Readiness:**

Students are increasingly exposed to the skills needed for the modern workforce. Such as digital literacy, adaptability, and collaboration.

6) Global Perspective and Diversity:

Education today emphasizes cultural awareness and global citizenship. Students are encouraged to understand different cultures, global issues, and the importance of sustainable development.

With the internet, students can access a vast array of resources from diverse perspectives, helping foster an inclusive educational environment.

7) Lifelong Learning:

Continuous learning is emphasized, with opportunities for adults to return to education and gain new skills. With the fast-paced changes in industries, lifelong learning has become critical for career development and personal growth.

8) Blended learning:

*** Hybrid learning Models:**

The combination of in-person and online learning creates a more flexible and dynamic learning experience. This became especially important during the COVID-19 pandemic and is now a permanent feature in many educational settings.

9) Innovative Assessment Methods:

*** Formative Assessment:**

Ongoing personalized feedback is replacing traditional exams in many places.

Positive Approach

Shah Zubiya (F.Y.B.Ed.)

Teary eyes and face with a frown,
I was sitting alone at the beach.
Looking at the sand light brown,
Thinking about my life and breach.

Looking at a boy running around,
Playing with his dog I found.
Sitting beside me he said,
Your face so sad what made?
Stupid situations of my life,
Feels like killing them with a knife.

He said look around for a while,
There is so much for you to smile.
Look at the colourful balloon,
They teach us something true.
They say not everyday is a bright boon,
Grey days will one day get a clue.

Waves tell you to never stop,
Life is like a beautiful brooch.
One day you will reach the top,
Just wear it with a positive approach.

THE WHISPER OF TIME

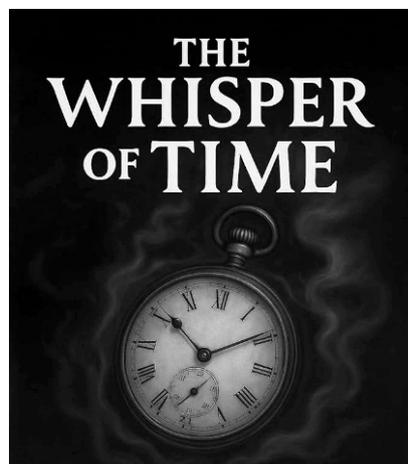
Muskan Parveen Shaikh Naeem (F.Y.B.Ed.)

**Time moves on, a fleeting stream,
A silent shadow, a passing dream.
It waits for none, it never stays,
Lost in nights & golden days.**

**A ticking clock, a hurried breath,
Each moment born, then meets its death.
The past is gone, the future hides,
The present's where true life resides.**

**Waste is not in idle sorrow,
For time won't gift a new tomorrow.
Hold it close, make it shine,
Shape your fate with every line.**

**Time's a whisper, soft yet wise,
A fleeting star in endless skies,
So use it well, embrace its flight,
And turn your days to golden light.**

अनुक्रमणिका

मराठी विभाग

अ. क्र.	विषय	लेखक	पान
01	बाप ओळखता येत नसतो	सैय्यद महेक फिरोज अली (F.Y.B.Ed.)	58
02	ऑनलाइन शिक्षण	तहसीन कौसर शेख कयूम खाटिक (F.Y.B.Ed.)	59
03	प्लास्टिक मुक्त भारत: विद्यार्थी काय करू शकतात	मुस्कान परवीन शेख नईम (F.Y.B.Ed.)	60
04	हरवलेलं बालपण	पाटील स्वाती प्रमोद (F.Y.B.Ed.)	61
05	शिकणे म्हणजे काय	उज्जा किश्वर एम. इक्बाल मझार (F.Y.B.Ed.)	62
06	आयुष्यकुठं थांबत का ?	तहसीन कौसर शेख कयूम खाटिक (F.Y.B.Ed.)	64

हिंदी विभाग

अ. क्र.	विषय	लेखक	पान
01	शिक्षक का जीवन	अलीना अज़मत अली (F.Y.B.Ed.)	65
02	बचपन	शेख लुबना बी शेख ज़ाकीर (F.Y.B.Ed.)	67
03	असंभव कुछ नहीं	शाह जुबिया (F.Y.B.Ed.)	68
04	शहीदी	समीरा बी शेख सईद खाटिक (F.Y.B.Ed.)	70

बाप ओळखता येत नसतो

Sayyed Mahek Firoz Ali (F.Y.B.Ed.)

कधी बाप वळण लावत असल्याने वाईट असतो
 कधी बाप पैसा नसल्याने वाईट असतो
 कधी बाप रागामुळे वाईट असतो
 धाकामुळे तर प्रत्येकच बाप वाईट असतो
 अज्ञानातलाच बाप सर्वाना माहित असतो
 पण थोडा जरी कुठे कमी पडला तर बाप बोलणे ही ऐकून घेतो
 आतल्या आत हा बाप तसाच रोज रडत असतो
 प्रत्येकाच्या गरजांसाठी एकटा बापच वाहत असतो
 सर्वांच्या आवडीची किंमत तो बापच चुकवत असतो
 मुलांना पायावर उभं करणार औषध बापाचा राग असतो
 रागामागे मुलांचच सुख पाहणारा हतबल बापच असतो
 आईसारखा बाप ओळखता येत नसतो
 घडवण्याच काम हा बापच करत असतो
 बापाला कमी पडण्याची परवानगी नसते
 बापाला अडचणी सांगण्याची परवानगी नसते
 बापाला थकण्याची ही परवानगी नसते
 आणि बापाला थांबण्याची पण परवानगी नसते
 पण एक दिवस हा बाप म्हातारा झाली की
 घरातल्या कोप-यात पडून असतो
 नाहीतर अंगणातल्या झाडाखाली एकटाच बसून असतो
 हा बाप सहजच ओळखता येत नसतो
 अश्रु दिसू देत नसतो. तो मनातलही बोलत नसतो
 म्हणुनच बाप सहसा ओळखता येत नसतो.

ऑनलाइन शिक्षण

Tehseen Kausar Shaikh Qayyum Khatik (F.Y.B.Ed.)

काल गुरुजी पोरगं,
 मायाजोळ आलं.
 मले मने शिक्षण आता,
 ऑनलाईन झालं.
 आता मले मोबाईल,
 पायजे नेट वाला.
 दहा, बारा, पंधरा हजार,
 अशा रेट वाला.
 मी मनलं बाबू पैशे,
 नाही आपल्या पाशी.
 त पोरगं मने बाबा मंग मी,
 घेतो आता फाशी.
 सांगा गुरुजी पोराले मी,
 कसं समजून सांगू .
 पैशासाठी सांगाना,
 भीक कोणाले मांगू .
 करन पोरग कमी जास्त,
 जीव पडला धाकी.
 एकच विचार डोक्यामदी ,
 सुचत नाही बाकी.

प्लास्टिक मुक्त भारत: विद्यार्थी काय करू शकतात

Muskan Parveen Shaikh Naeem (F.Y.B.Ed.)

आजच्या आधुनिक युगात प्लास्टिक हा आपल्या जीवनाचा अविभाज्य भाग बनला आहे मात्र त्याचे दुष्परिणाम पर्यावरणावर मोठ्या प्रमाणात होत आहेत. प्लास्टिक नष्ट होण्यासाठी शेकडो वर्षे लागतात आणि त्यामुळे प्रदूषण वाढते भारत सरकारने "प्लास्टिक मुक्त भारत" ही मोहीम राबवली आहे आणि यामध्ये विद्यार्थ्यांची भूमिका महत्त्वाची ठरू शकते .

विद्यार्थी काय करू शकतात

१) पुनर्वापर आणि पुनर्विकास

प्लास्टिकच्या वस्तूंचा कमीत कमी वापर करून इको फ्रेंडली पर्याय निवडावेत कागदी किंवा कापडी पिशव्या वापराव्यात.

२) शालेय आणि महाविद्यालयीन पातळीवर जनजागृती

शाळा आणि महाविद्यालयांमध्ये प्लास्टिक विरोधी मोहीम राबवून मित्रपरिवार आणि कुटुंबीयांना त्याचे दुष्परिणाम समजावून सांगावे.

३) एकल वापराच्या प्लास्टिकला नाही म्हणावे

पाण्याच्या प्लास्टिक बाटल्या थर्माकोलच्या प्लेट्स आणि प्लास्टिकच्या चमच्यांचा वापर टाळावा.

४) कचऱ्याचे व्यवस्थापन

ओला आणि सुका कचरा वेगळा टाकून प्लास्टिक कचऱ्याचा योग्य प्रकारे पुनर्वापर करता येईल याकडे लक्ष द्यावे.

५) स्वच्छता मोहीम

मित्रांसह सार्वजनिक ठिकाणी प्लास्टिक कचरा गोळा करून योग्य ठिकाणी टाकण्याची सवय लावावी.

निष्कर्ष

प्लास्टिक मुक्त भारत ही केवळ सरकारची जबाबदारी नाही, तर प्रत्येक नागरिकाची आहे. विद्यार्थी यात महत्त्वाची भूमिका बजावू शकतात. लहान बदल मोठे परिणाम घडवू शकतात. पर्यावरणाच्या रक्षणासाठी आजच कृती करूया आणि पुढच्या पिढीसाठी स्वच्छ आणि निरोगी पृथ्वी राखूया !

हरवलेलं बालपण

Patil Swati Pramod (F.Y.B.Ed.)

मी पाहिले ते दिवस,
जेव्हा कोणाकडेच नव्हता फोन,
टेलिफोन च्या बुथवर लांबच लांब गर्दी असायची
प्रत्येकाच्या चेहऱ्यावर एक काळजी, एक हुरहूर दिसायची
बोलता बोलता कंठही दाटून यायचा
दिसत नव्हत म्हणून काय झालं
सगळा मायेचा प्रवास शब्द गणिकचं व्हायचा ||

मी जगले ते आयुष्य,
जेव्हा कोणाच्याच घरात नव्हता टीव्ही
असेल एखाद्याच्या घरी तर घोळक्याने गर्दी व्हायची
रंगात यायचे सगळे अन
टीव्हीची मालकिन टीव्हीचं बंद करून द्यायची
हिरमोड व्हायचा आमचा पण आम्हीही होतो निर्लज्ज
पुन्हा टीव्ही बघण्यासाठी आमची स्वारी सज्ज
काय मान काय अपमान कशाचच नव्हतं भान
तो घोळका ती गर्दी सगळ होत छान

मी अनुभवले ते दिवस,
जेव्हा आम्हीही होतो शाळेत,
धिंगाणा मस्ती करूनही
अभ्यास व्हायचा वेळेत
ना मोबाईल ना इंटरनेट संवाद साधण्याची थेट
मॅगी, पिइझा, बर्गर अस काहीच नव्हत लागत
शिळ्या भाकरी सोबत ही होत आमच भागत ||

शिकणे म्हणजे काय

Uzma Kishwer M.Iqbal Mazher (F.Y.B.Ed.)

शाळा म्हटले की शिकविणे आणि शिकणे एवढे दोनच शब्द आढळतात बी.एड, डी.एड कॉलेजात शिकले त्यांनी अध्यापन आणि अध्ययन प्रक्रिया हा शब्द इतक्या वेळा ऐकलाय की मळमळायला होते पण शिकणे म्हणजे काय...

खरे शिकणे कसे घडू शकेल, या सर्व बाबींचा जेव्हा कृष्णमूर्ती सोबत आपण विचार करतो, तेव्हा खरे शिकवणे आपल्याला उमजते.

कृष्णमूर्ती वर्गातल्या शिकण्याला शिकणे म्हणायला तयार नाहीत. ते म्हणतात विद्यार्थी असणे म्हणजे केवळ सर्व वेळ शिकत असणे आणि जोपर्यंत तुम्ही शिकत असता त्या क्षणी तुम्हाला शिकविणारा असा कोणीही खास माणूस नसतो कारण तुम्ही प्रत्येक गोष्टीपासून शिकत असतात व यावर भिरभिरणारे पान नदीच्या काठाशी होणारी पाण्याची कुजबूज पक्षांची आकाशातील उंच झेप डोक्यावर जड ओझे घेऊन जाणारा गरीब माणूस स्वतःला जीवनाविषयी सर्व काही माहित आहे असे वाटणारे लोक या सर्वांपासून तुम्ही शिकत असता. पुस्तकी शिक्षणातून फक्त लेखक काय म्हणतो एवढेच कळेल पण निजबोधातून होणाऱ्या शिक्षणाला मर्यादा नसते. कृष्णमूर्तींच्या सर्वच शब्दांच्या वेगळ्या व्याख्याप्रमाणे या शिकण्याची व्याख्या ही आगळीवेगळी आहे ते वर्ग नावाच्या खोलीत शिक्षक मुलांना ४५ मिनिटात जे काही सांगतो ते त्या बडबडीला शिक्षण म्हणायला तयार नाहीत. तर प्रत्येक क्षणाला मुलं शिकत असता अशीच त्यांची मांडणी आहे. एकनाथांनी दत्ताच्या 24 गुरूंविषयी लिहिले आहे. दत्तगुरूंनी 24 गुरू केले ते बहुतेक निसर्गातीलच होते. निसर्गात ज्या ज्या गोष्टींकडून ते शिकले त्या प्रत्येक गोष्टीला दत्तांनी गुरू केले. अगदी तीच अपेक्षा कृष्णमूर्ती करतात... क्षणा क्षणाला निसर्ग विद्यार्थ्यांच्या कडेचे वातावरण मुलाला काहीतरी शिकवत असते. शिक्षकांनी फक्त एक संवेदनशील ग्रहण शील मन तयार करावयाचे आहे. जे प्रत्येक गोष्ट टिपून घेईल म्हणून त्यांचा एकाग्रतेला विरोध आहे. एकाग्रतेत आपण इतर गोष्टींकडे दुर्लक्ष करतो. त्याऐवजी ते अवधान हा शब्द वापरतात. प्रत्येक गोष्टीकडे लक्ष ठेवणे अपेक्षित आहे म्हणूनच एके ठिकाणी ते म्हणतात की शिक्षक शिकवताना एखादा मुलगा खिडकीबाहेर जर बघत असेल तरीही तो शिकतच असतो. माझ्यासकट अनेक शिक्षकांना पेलणे कठीण आहे कारण तासाला मुलं अशी वागली तर ती आम्ही बेशिस्त मानतो. जेव्हा प्रत्येक गोष्टीतून मुलं शिकते त्या क्षणी शिक्षक कोणीच नसतं हा मला विलक्षण वेगळा मुद्दा वाटतो. मुलं त्यांचे तेच शिकतात हे कृष्णजी सहजपणे सांगतात. निश्चितच आज

होणाऱ्या ज्ञानरचना-वादी संकल्पना समजायला कृष्णमूर्तीच्या या मांडणीची नक्कीच मदत होईल. कृष्णाजी जे सहजपणे बोलतात त्यासाठी आम्हाला शिक्षकांची प्रशिक्षणे द्यावी लागतात. मुलं त्यांचे तेच शिकत असतात फक्त प्रत्येक बाबीबद्दल मुलांची तीव्र उत्कंठा तयार करणे, त्याच्या तीव्र जिज्ञासा निर्माण करणे व एक संवेदनशील व ग्रहणशील मन तयार करणे इतकीच आपली भूमिका मर्यादित आहे.

आयुष्य कुठं थांबत का ?

Tehsin Kausar Shaikh Qayyum Khatik (F.Y.B.Ed.)

घडायचय ते घडणारच, घडल्याशिवाय राहत का ?
 घडून गेलच आहे मग, रडून काही होत का ?
 दोन दिवसांच्या दुखासाठी, कोणी जगण सोडत का ?
 सगळे दिवस सारखे राहायला, आयुष्य कुठे थांबत का ?

किती आपले, किती परके हे चेहऱ्यावरून कळतं का ?
 सुटले कितीही हात जरी, कोणी कोणा वाचून मरतं का ?
 अंधार दिसतोय चोहीकडे, म्हणून सगळ संपतं का ?
 थकले असतील पाय जरी, आयुष्य कुठं थांबत कां ?

विसरून जावे ज्याला ते दुख कोणी मिळतं का ?
 किती ही धावपळ केलीत तरी, पाहिजे तेच मिळतं का ?
 काय असेल भविष्य हे आधीच कोणास सागतं का ?
 गेलेला क्षण पुन्हा येण्या, आयुष्य कुठं थांबत का ?

शिक्षक का जीवन

Aleena Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)

सुबह की पहली किरण जब पड़ती है,
शिक्षक की आंखें तब खुलती है |
किताबें, रजिस्टर, चॉक और कलम,
सजाते हैं कक्षा को जैसे हो यह धरम |

योजना बनाते, पाठ की तैयारी,
ज्ञान का दीपक जलाने की बारी |
बच्चे हैं उपवन, शिक्षक माली,
सीखाते हैं उन्हें हर बात निराली |

प्रश्नों की गूंज उत्तरों की खोज,
कभी हंसी कभी थोड़ी सी बोझ |
देखते हैं वह बच्चों की आंखों में सपने,
और करते हैं उन्हें हकीकत अपने |

दोपहर का भजन, थोड़ा सा आराम,
फिर शुरू होता है शिक्षा का काम |
घर जाकर भी रहता है ध्यान वही,
बच्चों की चिंता, और पाठों की कड़ी |

कागजों की जॉच, अंको का हिसाब,
कल की पाठ का फिर से किताब |
देर रात तक, जला है दीपक,
शिक्षक का जीवन, ज्ञान का संग्रह |

मेहनत लगन और प्यार का ये सफर,
शिक्षक का जीवन, जैसे हो ये शजर |
कहते हैं वो, बनकर राहगीर,
रोशनी बांटते हैं हर और धीर |

बचपन

Shaikh Lubna Bi Shaikh Zakir (F.Y.B.Ed.)

मैं बचपन, तुम्हारा बचपन |

खेल-खेल में रुलाने वाला बचपन |

वो बचपन जो वक्त के साथ बड़प्पन हो जाता है

वो बचपन जो तुम्हें याद आते ही हंसा जाता है |

कि वो झगड़े वो रिश्ते, वो नाते, शायद अब नहीं होंगे,

उनको याद दिलाने वाला बचपन ||

मैं बचपन, तुम्हारा बचपन |

हर रिश्ते हर झगड़े सुलझाने वाला बचपन |

वो मेले में जाकर जिद करने वाला बचपन |

वो पापा की छोटी सी बात पर रो देने वाला बचपन,

वो पापा की डांट, मम्मी की मुस्कुराहट वाला बचपन |

वो मस्ती भरा बचपन, वो खुशियों वाला बचपन ||

मैं बचपन तुम्हारा बचपन,

वो शेयरिंग वाला बचपन |

वो केयरिंग वाला बचपन |

वो हाथ मिलाकर दोस्ती करने वाला बचपन |

पल में रोना, पल में हंसाने वाला बचपन,

वो हर जगह नादानी करने वाला बचपन |

मैं बचपन, तुम्हारा बचपन,

वो मां-बाप के बिन न रहने वाला बचपन,

वो अकेले में रहने से डरने वाला बचपन,

वो नासमझी वाला बचपन,

वो होली के रंगों में, दिवाली की उमंगों में झुमने वाला बचपन,

वह जन्मदिन पर पापा के इंतजार वाला बचपन |

मैं बचपन, तुम्हारा बचपन |

असंभव कुछ नहीं

Shah Zubiya (F.Y.B.Ed.)

ब्यूटी विद एस्ट्रोलॉजी एक साइंस है. इस साइंस का जब मैंने निर्माण किया तब पहली बार जीवन में घटित हो रहे और आपके आस-पास की सभी वस्तुओं को एस्ट्रोलॉजी से जोड़ा और पाया कि यह सब आपके जीवन पर कैसे-कैसे प्रभाव डाल रहे हैं | यहां तक की आपके कलम के रंग खाने-पीने के रंग भी आपको प्रभावित करते हैं | आसमान में विचर रहे ग्रह, तारे आपके जीवन में कहां विचरते हैं | ध्यान, संयम, नियम, योग आपके कैसे काम आते हैं यही नहीं यह एक बृहद चर्चा है जिसका ना कोई और है ना छोर जिसका कोई अंत नहीं.

ब्यूटी विद एस्ट्रोलॉजी आंतरिक को बाह्य सुंदरता पर आधारित है | मेरा पूर्ण प्रयत्न है की जो कुछ भी मैंने खुद सहा, भोगा है और पाया है वह आपके साथ सकारात्मक दृष्टिकोण लेकर बाटू |

असंभव शब्द अपने शब्दकोश में न रखें

अगर मेरी विचारधारा मेरी दिनचर्या से मेरा वजन 40 किलो घट सकता है और मैं बहुत सारी कठिनाइयों से ऊपर आ सकती हूं तो निश्चित ही आप भी सभी समस्याओं से निजात पा सकते हैं | दुनिया के शब्दकोश में "असंभव" नामक शब्द नहीं है जो व्यक्ति इस शब्द के शरण में चला जाता है उसके लिए उन्नति के द्वार बंद हो जाते हैं |

रंगों को जिंदगी में जगा दे

हम बात करते हैं रंगों की, सफेद और काले रंग की, हरे और लाल रंग की, पीले और केसरिया रंग की, रंग है तो जिंदगी है और जिंदगी में रंग है इसीलिए जिंदगी जिंदगी है. तो फिर पीले सफेद का भेद कैसा? क्यों विधवा को सफेद और साधु का लिबास पीला, जब की सिंदूर भी केसरिया, चोंगा भी केसरिया और बालम भी केसरिया |

दरअसल भेद रंगों में नहीं, प्रेम में है, आस्था में है, विश्वास में है | रंग बोलते हैं अपनी भाषा, निसर्ग के अनुसार लबादा ओढ लेते हैं | फूल-पौधे, मिट्टी, आसमान, ग्रह नक्षत्र सभी के अपने-अपने रंग है और जिनका रंग नहीं है वो हवा, पानी भी रंग में है, और जब जरूरत का रंग बोलता है तब रंग फिके पड़ जाते हैं और आज की जरूरत क्या है? आज की जरूरत है एक स्वस्थ मानसिकता | एक स्वस्थ शरीर जो हमेशा की जरूरत रहेगा और उसका रंग जब आप

पर चढ़ेगा तो दुनिया आपको रंगीन दिखेगी। आप पैदा तो जैसे भी हुए थे, लेकिन आप बन बहुत कुछ सकते हैं। रंगों के सहारे खान-पान बदलकर पूजा पाठ से, नियम संयम से, साध लो खुद की, फिर चाहे सहारा लो एस्ट्रोलॉजी का। अपना शरीर ही मंदिर और अपनी आत्मा परमात्मा कुछ परेशानी है, कुछ उलझन है, तो खुद को सुंदर बनाइये तन से मन से।

nothing
» *is* «
IMPOSSIBLE

शहीदी

Samira Bi Shaikh Saeed Khatik (F.Y.B.Ed.)

कौन कहता है कि हम भूल गए शहीदों की कुर्बानी
याद आते हैं जब हम कहते हैं खुद को हिंदुस्तानी

वह सो गए मगर जागे हैं हमारे दिलों में
उन्हीं के बदौलत तो है हम अपनी मंजिलों में

जो कभी शाख से टूट ना सके वह ऐसे फूल है
इस वतन की मिट्टी भी उन्हीं शहीदों के पैरों की धूल है

हमें इस मिट्टी से मोहब्बतो की खुशबू आती है
यह शहीदों की सरज़मी हमारी माँ कहलाती है

हम भूल नहीं सकते हम पर लुटाई गई उनकी जवानी
याद आते हैं वह हमें जब भी खुद को कहते हैं हिंदुस्तानी

فہرست

حصہ اردو

صفحہ نمبر	مضمون نگار	عنوان	نمبر شمار
۷۳	فرحین کوثر شیخ شیر پنجاری	علم ایک روشنی ہے خواب سے حقیقت کا سفر	۱
۷۵	شیخ لبنابی شیخ ذاکر	جو تو نے اللہ سے لو لگائی	۲
۷۶	منظلی انار شیخ مشتاق	استاد کا مرتبہ	۳
۷۷	صدف کوثر رفیق شاہ	آن لائن تعلیم: سہولت یا چیلنج	۴
۷۹	اسماء بی شیخ مشتاق	میری مثالی کلاس روم	۵
۸۰	نسرین جہاں حنیف کھانک	اگر بزم ہستی میں عورت نہ ہوتی	۶
۸۱	علینا عظمت علی	یونیورسٹی کی زندگی	۷
۸۲	مسکان پروین شیخ نعیم	عورت: معاشرے کی بنیادی اکائی	۸
۸۴	مسکان پروین شیخ نعیم	خوابوں کی دنیا	۹
۸۵	مسکان پروین شیخ نعیم	توحید: اللہ کی وحدانیت اور اسلام میں اسکی اہمیت	۱۰
۸۷	تحسین کوثر شیخ قیوم کھانک	ابوالکلام آزاد: بھارتی سیاست دان، مصنف اور بھارت کے پہلے وزیر تعلیم	۱۱
۸۸	فروغ جمال ایوب خان	وہ ایک دور تھا جب ہمارا ملک سونے کی چڑیا تھا	۱۲
۹۱	شیخ محمد مدثر اظہر	سوشل میڈیا: ڈپریشن کی اہم وجہ	۱۳
۹۶	سنیل کمار ہسوانی	تعلیم کی اہمیت	۱۴
۹۹	انس محمد فاروق	خوابوں کی زبان	۱۵
۱۰۱	علینا عظمت علی	سوشل میڈیا کے اثرات	۱۶
۱۰۳	عمرین بانو شیخ رحیم الدین	عالمی یوم خواتین	۱۷
۱۰۵	علینا عظمت علی	اسلام کی پہلی خاتون حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا	۱۸
۱۰۷	علینا عظمت علی	خواتین کی تعلیم کی اہمیت	۱۹
۱۰۸	سُبیہ یونس	استاد کا ادب	۲۰
۱۰۹	فائزہ فردوس لقمان شاہ	استاد کا ادب - غزل	۲۱

علم ایک روشنی ہے خواب سے حقیقت تک کا سفر

Farheen Kausar Shaikh Shabbir Pinjari (F.Y.B.Ed.)

چراغ علم جب جلتا ہے۔ تب خوابوں کا راستہ کھلتا ہے۔

علم کی روشنی

علم وہ روشنی ہے جو خوابوں کو حقیقت میں بدلتی ہے۔

"جہاں خواب ہوں اور علم کی روشنی وہاں منزلیں دور نہیں ہوتی"

علم رب کی عطا کردہ روشنی علم وہ نور ہے جو انسان کو اندھیروں سے نکال کر شعور اور ترقی کی جانب لے جاتے ہیں

یہ صرف لفظوں تک محدود نہیں بلکہ دل و دماغ کو روشن کرنے والا دریا ہے علم انسان کی اصل پہچان ہے۔

جہالت کے سائے جب چھٹنے لگے، تب علم کے چراغ جلنے لگے

خود علم دل میں جب اتر جائے، ہر اندھیرا خود ہی مٹ جائے

خواب اور علم کا رشتہ

خواب انسان کی سوچ اور دلوں کی پرواز ہے لیکن جب انسان ان خوابوں کے ساتھ علم جڑ جائے تو وہ منزل بن جاتے ہیں علم ان خوابوں کو سمجھنے سنوارنے اور پورا کرنے کا راستہ دکھاتا ہے۔

خواب ہو دل میں، علم ہو ہاتھ میں منزل سچے گی خود ہر ایک رات میں

خواہش ہو ہنر ہو اور ہو یقین تب خواب بنتے ہیں ایک حسین زمین

علم راستہ دکھانے والا چراغ

علم انسان کی رہنمائی کرتا ہے جیسے اندھیری رات میں ایک روشن چراغ یہ ہمیں اچھے برے کی تمیز سکھاتا ہے

فیصلے کرنے کا شعور دیتا ہے اور زندگی میں اعتماد بھر دیتا ہے۔

چراغ علم جلے گا جہاں جہاں، اندھیرا ہو گا دور وہاں وہاں

جو علم کا ساتھی بن جاتا ہے، وہی دنیا میں کچھ کر جاتا ہے

جو تونے اللہ سے لو لگائی

Shaikh Lubna Bi Shaikh Zajir (F.Y.B.Ed.)

جو تونے اللہ سے لو لگائی
تو دل میں خوف زوال کیسا
کہ جس کی کشتی کو تھام لے وہ
تو ڈوبنے کا خیال کیسا

رحیم وہ ہے رحم بھی اس کا
عطاء بھی اسکی کرم بھی اس کا
یہ تیری شہرت یہ کامیابی
تو اس میں تیرا کمال کیسا

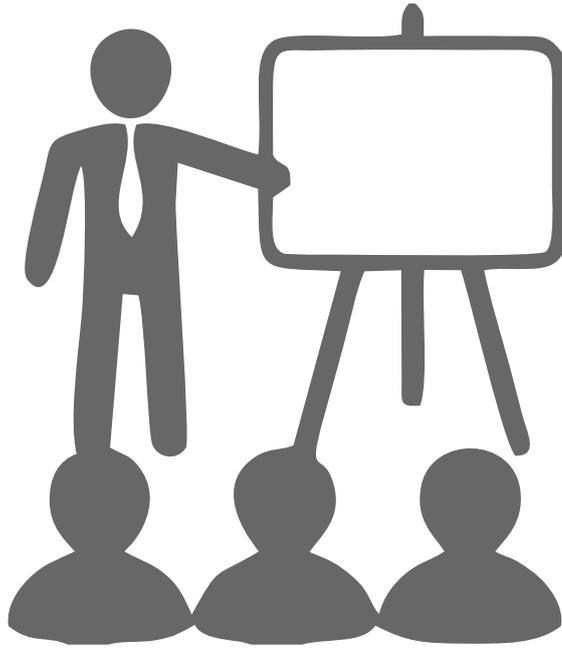
اُس کے ہاتھوں میں تیری قسمت
اُس کے ہاتھوں میں سب دوائیں
جو اب سارے اُسی کے ہیں پھر
کسی کے آگے سوال کیسا

استاد کا مرتبہ

Munazza Naaz Shaikh Mushtaque (F.Y.B.Ed.)

بادشاہ تھا ایک وہ یونان کا
حکمرانی ساری دنیا پر کروں
تھی حصول علم و فن کی بھی لگن
کرتا تھا استاد پر جان بھی نثار
بات ایک بتلائے اے باکمال
آپ کے والد کا، یا استاد کا
بات میری غور سے سنئے جناب
باعث استاد پہنچا عرش پر
رتبہ استاد ہے زیادہ عظیم

جاننے ہو تم سکندر کون تھا؟
تھی تمنا فاتح عالم بنوں
تیر تلواروں میں رہتا تھا لگن
سیکھی تھی باتیں ارسطو سے ہزار
ایک مصاحب نے کیا اس سے سوال
ہے بلند و بالا کس کا مرتب
یوں سکندر نے دیا فوراً جواب
باپ کے باعث میں آیا فرش پر
اس لئے نظروں میں میری اے ندیم

آن لائن تعلیم: سہولت یا چیلنج؟

Sadaf Kausar Rafique Shah (F.Y.B.Ed.)

دنیا تیزی سے بدل رہی ہے۔ اور ٹیکنالوجی نے ہماری زندگی کے ہر شعبے کو متاثر کیا ہے تعلیم کا میدان بھی اس سے مستثنیٰ نہیں رہا۔ خاص طور پر کورونا وائرس کے بعد آن لائن تعلیم کا رجحان نا صرف بڑھا کہ اسے ایک ضروری متبادل کے طور پر ہم اپنایا گیا۔ مگر سوال یہ پیدا ہوتا ہے کہ کیا آن لائن تعلیم واقعی ایک سہولت ہے یا یہ ہمارے لیے ایک نیا چیلنج بن کر ابھری ہے؟

سہولت کی شکل میں آن لائن تعلیم.

آن لائن تعلیم نے بہت سے ایسے مواقع فراہم کیے ہیں جو روایتی تعلیم میں ممکن نہ تھے۔

گھر بیٹھے تعلیم: طلبہ اور اساتذہ اپنے گھروں سے ہی تعلیم و تدریس کے عمل میں شریک ہو سکتے ہیں۔

وقت کی بچت: آمدورفت کے وقت کی بچت ہوتی ہے اور طلبہ اب اپنی رفتار سے سیکھ سکتے ہیں۔

وسائل تک رسائی: دنیا بھر کے تعلیمی مواد، لیکچرز اور کورسز تک آسان رسائی حاصل ہو گئی ہے۔

لچکرار نظام: آن لائن پلیٹ فارم جیسے، Zoom, Google Classroom, youtube نے تعلیم کو مزید قابل رسائی اور حسب ضرورت بنا دیا ہے۔

چیلنجز اور مسائل

اگرچہ آن لائن تعلیم نے کئی سہولیات فراہم کی مگر اس کے ساتھ کوئی مشکلات بھی جنم لے لی۔

انٹرنیٹ اور ٹیکنالوجی کی کمی:

دیہی علاقوں یا غریب گھرانوں کے طلبہ کے لیے آن لائن تعلیم ایک بہت بڑی رکاوٹ ہے۔

توجہ کی کمی: گھریلو ماحول میں توجہ مرکوز رکھنا مشکل ہوتا ہے جس سے تعلیمی کارکردگی متاثر ہو سکتی ہے۔

اساتذہ کی تربیت: بہت سے اساتذہ آن لائن تدریس کے لیے مکمل تربیت یافتہ نہیں ہوتے، جس سے سیکھنے کا عمل متاثر ہوتا ہے۔

امتحانات میں شفافیت کا فقدان:

آن لائن امتحانات میں نقل۔

نتیجہ:

آن لائن تعلیم ایک انقلابی قدم ہے جس سے دنیا بھر میں تعلیم کے مکانات کی وسعت دی ہے لیکن اسکے ساتھ کئی چیلنجز بھی وابستہ ہے۔ اگر ان چیلنجز پر قابو پایا جائے تو آن لائن تعلیم مستقبل کی ایک موثر و مستحکم شکل بن سکتی ہے۔

میری مثالی کلاس روم

Asma Bi Shakh Mushtaque (F.Y.B.Ed.)

ایک مثالی کلاس روم صرف میز، کرسیاں اور بورڈ کا مجموعہ نہیں ہوتا بلکہ یہ ایک ایسی جگہ ہوتی ہے جہاں ذہنوں کی پرورش کی جاتی ہیں۔ تخلیقی سوچ کو فروغ ملتا ہے۔ اور علم حاصل کرنا خوشی کا سبب بنتا ہے۔ ایک استاد کی حیثیت سے میں ہمیشہ ایسی کلاس روم کا خواب دیکھتی ہوں جو سیکھنے والوں کے لیے سکون، محبت اور سیکھنے کا ماحول فراہم کرے۔

میری مثالی کلاس روم روشن، صاف ستھری اور رنگین ہوگی۔ دیواروں پر بچوں کے بنائے ہوئے پوسٹرز، تعلیمی چارٹس اور حوصلہ افزا اقوال زین ہو گئے۔ گرمیوں اور میزوں کی ترتیب ایسی ہوگی جو باہمی گفتگو اور گروپ ورک کو فروغ دے۔

اس کلاس روم میں ہر طالب علم خود کو محفوظ، باعزت اور قابل قدر محسوس کرے گا۔ یہاں غلطیوں کو سزا نہیں بلکہ سیکھنے کا ذریعہ سمجھا جائے گا۔ سوال پوچھنا حوصلہ افزائی کی علامت ہوگا۔ ٹیکنالوجی کا بھی بھرپور استعمال ہوگا، جیسے اسمارٹ بورڈ، تعلیمی وڈیوز اور آن لائن مواد۔ لیکن اصل مرکز استاد اور طالب علم کا آپس کا تعلق ہوگا۔ محبت، رہنمائی اور تعاون پر مبنی ہوگا۔

میری کلاس روم میں کہانیاں، تصویریں، ڈرامے، کھیلے اور بحث مباحثے روزمرہ تدریس کا حصہ ہو گئے۔ یہاں صرف نصابی تعلیم ہی نہیں بلکہ اخلاقی تربیت، تخلیقی سوچ اور سماجی اقدار پر بھی زور دیا جائیگا سب سے اہم بات یہ کلاس روم جامع (Inclusive) ہوگی۔ مختلف پس منظر، زبانوں اور صلاحیتوں کے بچے مل کر سیکھیں گے۔ ایک دوسرے کا احترام کریں گے اور ایک مثبت معاشرہ تشکیل دیں گے۔

میری مثالی کلاس روم ایک ایسا خواب ہے جو ایک بہتر کل کی بنیاد رکھتا ہے۔ جہاں علم خوشی بن جائے، استاد رہنما ہو اور طالب علم پر اعتماد محقق۔ میں بطور مستقبل کی استاد یہ عزم رکھتی ہوں کہ ایسی کلاس روم قائم کروں جہاں ہر بچہ اسکول آنے کے لیے پر جوش ہوں۔

”اچھا علم کسی کو بھی بدل سکتا ہے، لیکن ایک اچھا استاد سب کچھ بدل سکتا ہے۔“

اگر بزم ہستی میں عورت نہ ہوتی

Nasreeh Jahan Haneef Khatik (F.Y.B.Ed.)

اگر بزم ہستی میں عورت نہ ہوتی
پہلی درسگاہ ماں کی گود نہ ہوتی

ماں کے جیسی ایک جنت نہ ہوتی
ماں کے روپ میں ایک مہرباں نہ ہوتی

اگر بزم ہستی میں عورت نہ ہوتی
ننھی سی چہکتی ہوئی کلی نہ ہوتی

بچھڑ کے جانے والی پاپا کی جان نہ ہوتی
اگر بزم ہستی میں عورت نہ ہوتی

تو زندگی کی تنہائیوں میں ہم سفر نہ ہوتی
رازدہ شریک حیات نہ ہوتی

اگر بزم ہستی میں عورت نہ ہوتی
تو جب نہیں تو ماں بھی میسر نہ ہوتی۔

یونیورسٹی کی زندگی

Alina Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)

کتابوں کی خوشبو لیکچرز کی گونج
 دو سنتوں کی محفل ہنسی کی موج
 کافی کی مہک گپ شپ کا شور
 یہاں ملتے ہیں دل کے سب طور
 امتحان کی گھڑی دل کی دھڑکن تیز
 کامیابی کی امید ناکامی سے پرہیز
 پروجیکٹس کی محنت پر ریزنٹیشن کا ڈر
 علم کی روشنی انمول پیغام
 کبھی ٹینشن کا بادل کبھی امید کی دھوپ
 سیکھتے ہیں ہم یہاں زندگی کے انمول روپ
 پروفیسر کی باتیں وہ تجربے کا خزانہ
 نئی سوچ کا دریا جذبوں کا ترانہ
 لائبریری کے خاموشی علم کا خزانہ
 انٹرنیٹ کی دنیا پر سوال کا بیانہ
 سوشل میڈیا کی رنگینی دو سنتوں کے رابطے
 تنہائی کے تمنغے خود سے واسطے
 دوستی کا رشتہ جو بنتا ہے یہاں
 ساتھ ہی چلتے ہیں ہم ہر مشکل میں جہاں

عورت: معاشرے کی بنیادی اکائی

Muskan Parveen Shaikh Naeem (F.Y.B.Ed.)

عورت ہوں مگر صورت کہاں کھڑی ہوں
 اک سچ کے تحفظ کے لیے سب سے بڑی ہوں
 وہ مجھ سے ستاروں کا پتہ پوچھ رہا ہے
 پتھر کی طرح جس کی انگوٹھی میں جڑی ہوں
 الفاظ، نہ آواز، نہ ہمراز، نہ دم ساز
 یہ کیسے دورا ہے یہ میں خاموش کھڑی ہوں
 اس دشت بلا میں نہ سمجھے خود کو اکیلا
 میں چوب کی صورت تیرے خیمے میں گڑی ہوں
 پھولوں پہ برستی ہوں کبھی صورت شبنم
 بدلی ہوئی رت میں کبھی ساون کی جھڑی ہوں

عورت..... ایک ایسی مخلوق جس پر کبھی معاشرے نے اُنکلی اٹھائی مگر عورت کے مسائل روز جس پر تو کبھی اُس کا مداوا کرنے کو کسی دانشور نے قلم۔ مگر تو اول سے آج تک ویسے ہی ہیں۔

عورت معاشرے کی بنیادی اکائی ہے، جو نہ صرف خاندان کی تشکیل میں اہم کردار ادا کرتی ہے بلکہ پورے معاشرتی ڈھانچے کا بھی اہم کردار ادا کرتی ہے بلکہ ایک لازمی حصہ ہے۔ معاشرے میں عورت کا کردار ہمیشہ سے بہت اہم رہا ہے۔ اسلامی تعلیمات اور مختلف ثقافتوں میں عورت کی اہمیت کو اجاگر کیا گیا ہے۔ اور اس کے ذریعے پورے معاشرتی نظام کو مضبوط کرنے کی کوشش کی گئی ہے۔

عورت خاندان کی روح ہے۔ وہ مجھے پیدا کرنے، ان کی پرورش کرنے اور خاندان کو ایک مکمل اور متوازن

معاشرتی اکائی بنانے میں اہم کردار ادا کرتی ہے۔ خاندان کے افراد کے درمیان محبت، تعاون اور یکجہتی کے اصولوں کا اطلاق عورت کی بدولت ممکن ہوتا ہے۔ ایک عورت کی شخصیت، اس خیالات، اس کی تربیت، اور اس کے رویے پورے خاندان کے ماحول کو متاثر کرتے ہیں، عورت کے معاشرتی کردار کا دائرہ وسیع ہے۔ وہ صرف اپنے خاندان تک ہی محدود نہیں ہوتی، بلکہ وہ معاشرے کے مختلف شعبوں میں سرگرم ہوتی ہے۔ تعلیم، صحت، سیاست، کاروبار اور دیگر اہم شعبوں میں عورت کا حصہ دن بہ دن بڑھ رہا ہے۔ یہ بات ثابت کرتی ہے کہ عورت کی قابلیت اور صلاحیتیں پر میدان میں کارگر ثابت ہو سکتی ہیں۔

عورت معاشرے کا بنیادی جزو ہے اور اس کا کردار معاشرتی ترقی کیلئے انتہائی اہم ہے۔ اس کی صلاحیتیں، عزم، اور محنت معاشرے کو نئی راہوں پر گامزن کر سکتی ہیں۔ عورت کے حقوق اور آزادی کے بارے میں شعور بڑھانا ضروری ہے تاکہ وہ پورے اعتماد کے ساتھ معاشرے میں اپنا کردار ادا کر سکے اور معاشرے کی ترقی میں اہم حصہ ڈال سکے۔

خوابوں کی دنیا

Muskan Parveen Shaikh Naeem (F.Y.B.Ed.)

نئے خیالوں کی روشنی میں، ہم قدم بڑھاتے جاتے ہیں،
علم کی ہستی کے ہر کونے میں، دیے جلاتے ہیں۔

کتابوں میں ہیں راز چھپے، جو ہم نے خود کھولتے ہیں،
محنت کے روشن جگنوؤں سے، اندھیرے سب دھولتے ہیں۔

کبھی ہنسی، کبھی کہانیاں، کبھی دوستوں کے سنگ لمحے،
یہ لمحے بنیں گے یادیں حسین، جو رہیں گی دل کے رنخنے،

یہ در سگاہ، یہ خواب سارے، بنائیں گے کل کا منظر،
ہم ہیں چراغ امیدوں کے، جلائیں گے علم کا مظہر۔

توحید اللہ کی وحدانیت اور اسلام میں اسکی اہمیت

Muskan Parveen Shaikh Naeem (F.Y.B.Ed.)

اللہ کی وحدانیت جیسے اسلامی اصطلاح میں "توحید کہا جاتا ہے، اسلام کی بنیاد اور سب سے اہم عقیدہ ہے۔ توحید کا مطلب ہے کہ اللہ تعالیٰ ایک ہے، اس کا کوئی شریک نہیں، اور وہی عبادت کے لائق ہے، یہ عقیدہ ہر مسلمان کے ایمان کا بنیادی ستون ہے اور اسی پر دین کی عمارت قائم ہے۔

اللہ تعالیٰ نے قرآن میں بارہا اپنی وحدانیت کو بیان کیا ہے۔ سورۃ الاخلاص میں اللہ تعالیٰ فرماتے ہیں "کہو! وہ اللہ ایک ہے، اللہ ہے نیاز ہے، نہ وہ کسی کا باپ ہے اور نہ کسی کا بیٹا اور نہ کوئی اس کا ہمسر ہے۔" (سورۃ الاخلاص ۱-۴)

یہ آیات واضح کرتی ہیں وہ اللہ تعالیٰ کسی کا محتاج نہیں اور وہ واحد و یکتا ہے۔ نبی کریم نے بھی اپنی دعوت کی بنیاد توحید کو بنایا اور فرمایا: "جس نے کہا۔ لا الہ الا اللہ، وہ جنت میں داخل ہو گا۔ (مسند احمد)۔

اسلام میں توحید کو تین بنیادی اقسام میں تقسیم کیا جاتا ہے۔

(۱) توحید ربوبیت: یہ عقیدہ کہ اللہ ہی کائنات کا خالق، مالک اور نظام چلانے والا ہے۔

(۲) توحید الوحیت: یہ عقیدہ کہ صرف اللہ کی عبادت کرنی چاہیے اور کسی کو بھی اس کے ساتھ شریک نہیں کرنا چاہیے۔

(۳) توحید الاسماء والصفات: اللہ کی صفات اور ناموں کو بغیر کسی تحریف، تعطیل، تشبیہ اور تمثیل کے ماننا۔

جب انسان یہ جان لیتا ہے کہ صرف اللہ ہی مشکل کشا ہے تو وہ دوسروں کے آگے جھکنے سے آزاد ہو جاتا ہے۔

توحید پر ایمان رکھنے والا شخص شرک سے بچتا ہے، جو سب سے بڑا گناہ ہے۔ تمام نیک اعمال کی بنیاد توحید ہے، اگر توحید نہیں تو کوئی عمل اللہ کے ہاں قبول نہیں ہو گا۔ اللہ تعالیٰ نے جنت کی خوشخبری صرف اہل توحید کیلئے دی ہے۔

بے شک۔۔۔

زمین و آسمان کا ہے بس ایک ہی سلطان

وہی ہے رازق عالم وہی ہے مہربان

نہ تھانہ ہے نہ ہو گا کوئی خدا کے سوا
 بس وہی ایک معبود ہے سب سے جدا
 سجدہ اسی کو زیبہ عبادت اسی کے لائق
 جو سب کا ہے پیدا کرنے والا رحیم و خالق

توحید اسلام کی روح اور تمام احکام کی بنیاد ہے ہر مسلمان کو چاہیے کہ وہ اپنی زندگی میں خالص توحید کو اپنائے
 اور شرک سے بچے اور اللہ کی وحدانیت پر مضبوطی سے یقین رکھے یہی کامیابی کنجی ہے اور جنت کا راستہ بھی۔

ابوالکلام آزاد بھارتی سیاست دان، مصنف اور بھارت کے پہلے وزیرِ تعلیم

Tehsin Kausar Shaikh Qayyum Khatik (F.Y.B.Ed.)

ابوالکلام محی الدین احمد آزاد:

(پیدائش: ۱۱ نومبر ۱۸۸۸ء - وفات: ۲۲ فروری ۱۹۵۸ء)

آزاد ہند کے پہلے سلسلے وزیرِ تعلیم اور قومی رہنما تھے۔ مولانا ابوالکلام آزاد کا اصل نام محی الدین تھا۔ ان کے والد بزرگوار محمد خیر الدین انھیں فیروز بخت (تاریخی نام) کہہ کر پکارتے تھے۔ مولانا ۱۸۸۸ء میں مکہ معظمہ میں پیدا ہوئے۔ والدہ کا تعلق مدینہ سے تھا سلسلہ نسب شیخ جمال الدین افغانی سے ملتا ہے جو اکبر اعظم کے عہد میں ہندوستان آئے اور یہیں مستقل سکونت اختیار کر لی۔

۱۸۵۷ء کی جنگِ آزادی میں آزاد کے والد کو ہندوستان سے ہجرت کرنی پڑی کئی سال عرب میں رہے۔ مولانا کا بچپن مکہ معظمہ اور مدینہ میں گزرا۔ ابتدائی تعلیم والد سے حاصل کی۔ پھر جامعہ ازلی (مصر) چلے گئے۔ چودہ سال کی عمر میں علومِ مشرقی کا تمام نصاب مکمل کر لیا تھا۔ مولانا کی ذہنی صلاحیتوں کا اندازہ اس سے ہوتا ہے کہ انھوں نے پندرہ سال کی عمر میں ماہوار جریدہ سان الصدق جاری کیا۔ جس کی مولانا الطاف حسین حالی نے بھی بڑی تعریف کی۔ ۱۹۱۲ء میں الہلال نکالا۔ یہ اپنی طرز کا پہلا پرچہ تھا۔ ترقی پسند سیاسی تخیلات اور عقل پر پوری اترنے والی مذہبی ہدایت کا گوارا اور بلند پایہ سنجیدہ ادب کا نمونہ تھا۔

مولانا ایک وقت عمدہ انشا پرداز، جادو بیان خطیب ہے بے مثال صحافی اور ایک بہترین مفسر تھے۔ اگرچہ مولانا سیاسی مسلک میں آل انڈیا کانگریس کے ہمنوا تھے لیکن ان کے دل میں مسلمانوں کا درد ضرور تھا۔ یہی وجہ تھی کہ تقسیم کے بعد جب علی گڑھ مسلم یونیورسٹی کے وقار کو صدمہ پہنچنے کا اندیشہ ہوا تو مولانا آگے بڑھے اور اس کے وقار کو ٹھیس پہنچانے سے بچا لیا۔ ہندوستان کی آزادی کے بعد مولانا آزاد ملک وزیرِ تعلیم بنائے۔ گئے۔ انہوں نے وزیرِ تعلیم کی حیثیت سے بہت اہم کارنامے انجام دیے۔ یونیورسٹی گرانٹ کمیشن اور دیگر تکنیکی تحقیقی اور ثقافتی ادارے ان کی ہی دین ہے

وہ ایک دور تھا جب ہمارا ملک سونے کی چڑیا تھا

Farogh Jamal Ayyub Khan (F.Y.B.Ed.)

ایک زمانہ تھا جب بھارت دنیا کا سب سے زیادہ دولت مند دیشوں میں شامل ہوا کرتا تھا ہندوستان کو سونے کی چڑیا کہا جاتا تھا۔ کیونکہ ہمارے ملک میں سونا، چاندی، اور دیگر قیمتی دھاتیں موجود تھی۔ ہندوستان میں قدیم زمانے میں سونے اور دیگر قیمتی دھاتوں کی کانیں موجود تھی جو پوری دنیا میں مشہور تھی۔ ہندوستانی بادشاہوں اور شہنشاہوں کے پاس بے پناہ دولت تھی۔ مغل دور میں شاہ جہاں نے ایک تخت بنوایا تھا۔ جسے تخت طاؤس کہا جاتا تھا۔ جسے میور سنگھاسن کے جیسے کے نام سے بھی جانا جاتا ہے۔ اس کی قیمت تاج محل اور کوہ نور ہیرے سے بھی زیادہ تھی کیونکہ یہ تخت مکمل سونے اور قیمتی ہیروں سے بنا ہوا تھا۔ اسکے علاوہ ہمارے ملک میں مصالے، ریشم، کپڑا، اور ٹیکسٹائل۔ ہندوستان میں بنائے جاتے تھے۔ ہندوستان تجارت کا مرکز تھا۔ ہندوستان میں ثقافتی رونق تھی اس طرح "سونے کی چڑیا" کا نام ہندوستان کی خوشحالی اور دولت کی علامت ہے۔ لیکن ہندوستان کو سونے کی چڑیا "کالقب کچھ محدود وقت تک ہی رہا کیونکہ ہمارے دیس پر آزادی سے پہلے انگریزوں کی حکومت تھی۔ انگریزوں کے ہندوستان آنے کے پیچھے کئی وجوہات تھی۔

تجارت:- انگریز ہندوستان سے مصالے، کپڑے، اناج اور دیگر قیمتی سامان کی تجارت میں دلچسپی رکھتے تھے۔

سیاسی کنٹرول حاصل کرنا:- انگریز ہندوستان پر سیاسی کنٹرول حاصل کرنا چاہتے تھے تاکہ وہ اپنی تجارت کو بڑھا سکیں اور اپنی سلامتی کو یقینی بنا سکیں۔

عیسائیت کا پرچار:- انگریزوں کا بنیادی مقصد ہندوستان میں عیسائیت کا پرچار کرنا تھا۔

ہندوستان کے وسائل کو اپنے ملک میں لے جانا:- انگریز کا بنیادی مقصد ہندوستان میں کاروبار کر کے ہندوستانی روپیہ ہڑپ کرنا اور یہاں کے وسائل کو اپنے ملک میں لے جانا تھا۔

ہندوستان میں تقسیم کرو اور حکومت کرو پالیسی:- انگریزوں نے تقسیم کرو اور حکومت کرو پالیسی کے ساتھ ہندوستان پر حکومت شروع کی۔

انگریزوں کے ہندوستان آنے کا عمل:- انگریز ۲۴ اگست ۱۶۰۸ کو سورت کی بندرگاہ میں داخل ہوئے۔

۱۶۱۵ میں انگریزوں نے تھامس رالواں کو اپنا سفیر بنا کر جہا نگیر کے دربار میں بھیجا۔ ۱۷۵۰ میں ایسٹ انڈیا کمپنی نے بنگال کے نواب سراج الدولہ کو شکست دی اور ایسٹ انڈیا کمپنی کی حکومت بھارت میں قائم ہوئی۔ اور دھیرے دھیرے انگریزوں نے بھارت میں اپنے پیر پھیلا نا شروع کر دئے۔ ہندوستان میں انگریزوں نے تقریباً ۲۰۰ سال تک حکومت کی اور ہندوستانیوں سے ان کا حق چھنتے گئے اور ان کا سب کچھ لوٹتے رہے۔ اس عرصے میں ہندوستانیوں نے بہت مشکلات اور غلامی برداشت کی اور آزادی کے حصول کے لیے اپنی جانوں کا نذرانہ پیش کیا اور آخر کار ۱۵ اگست ۱۹۴۷ کو ہمارے رہنماؤں نے اپنی جان کی قربانی دے کے ہمارے ہندوستان کو آزاد کروایا۔

آج ہمارے ملک کو آزاد ہوئے ۷۵ سال گزر گئے مگر افسوس ہمارا ملک دوبارہ "سونے کی چڑیا" بن نہیں پایا۔ ہندوستان کو دوبارہ "سونے کی چڑیا" بنایا جاسکتا ہے۔ جیسے کہ۔۔۔

تعلیم اور مہارت:

(۱) **تعلیمی نظام کی اصلاح:** ہمیں اپنے تعلیمی نظام کو مضبوط کرنا ہوگا، تاکہ ہماری نوجوان نسل کو اچھی تعلیم اور ہنر فراہم کیا جاسکے۔

(۲) **ڈویلپمنٹ پروگرام:** ہمیں ہنر مندی کے پروگراموں کو فروغ دینا ہے تاکہ ہماری نوجوان نسل کو صنعتوں کی مانگ کے مطابق ہر فراہم کیا جاسکے۔

(۳) **صنعتوں کا فروغ:** ہمیں ایسی صنعتوں کو فروغ دینا ہوگا جس سے ہمارے ملک میں روزگار مواقع پیدا ہوں۔

سماجی ترقی:

(۱) **صحت کی خدمات میں بہتری:** صحت کی خدمات کو بہتر بنانا ہوگا، تاکہ ہمارے شہریوں کو صحت کی اچھی خدمات کو بہتر فراہم کی جاسکیں۔

(۲) **تعلیم اور صحت میں سرمایہ کاری:** ہمیں تعلیم کی ضرورت ہے جس سے صحت کے شعبوں میں سرمایہ کاری ہوگی، تاکہ ہمارے شہریوں کو اچھی خدمات فراہم کی جاسکیں۔

(۳) **خواتین کو با اختیار بنانا:** ہمیں خواتین کو با اختیار بنانا ہے، تاکہ خواتین معاشرے میں اپنا کردار ادا کر سکیں۔

سیاسی اصلاحات:-

(۱) **کریپشن کے خلاف جنگ:-** کریپشن کے خلاف آواز اٹھانی ہوگی لڑنا ہوگا۔

(۲) **گڈ گورنس:** ہمیں گڈ گورنس کو فروغ دینا ہوگا، تاکہ ہمارے ملک میں کی معاشی ترقی کو فروغ ملے، جس سے روزگار کے مواقع بڑھتے ہیں اور معاشی استحکام بہتر ہوتا ہے ایک اچھا گورنر تجارت اور صنعت کو فروغ دیتا ہے، جو اقتصادی ترقی کو تیز کرتا ہے اور عوامی خدمات میں بہتری ہوتی ہے جیسے کہ تعلیم، صحت اور بنیادی ڈھانچے کو بہتر بناتا ہے۔ اچھا گورنر سماجی انصاف کو فروغ دیتا ہے، معاشرے کے تمام طبقات کو یکساں مواقع فراہم کرتا ہے۔ وہ تعلیم اور صحت کی خدمات کو بہتر بناتا ہے، اس طرح شہریوں کا معیار زندگی بہتر ہوتا ہے۔ ایک اچھا گورنر ماحولیاتی تحفظ کو فروغ دیتا ہے، اس طرح آنے والی نسلوں کے لیے ایک صاف اور محفوظ ماحول کو یقینی بناتا ہے۔ اچھا گورنر نہ صرف حکومتی انتظامیہ کو بہتر بناتا ہے بلکہ معاشی، سماجی اور ماحولیاتی کا ترقی میں بھی اہم کردار کے ادا کرتا ہے۔ ان تمام کے علاوہ اور بھی تجاویز کا داد استعمال کر کے ہم اپنے ملک کو دوبارہ سے سونے کی چڑیا بنا سکتے ہیں۔

وطن پہ جاں نثار ہے

وطن کے کام آئے گے

اس زمین کو ایک دن ہم

آسمان بنائے گے۔

سوشل میڈیا : ڈپریشن کی اہم وجہ

Shaikh Mohammad Mudassar Azhar (F.Y.B.Ed.)

ہندوستان میں بیسویں صدی میں جدید تکنیکی انقلاب کی آمد اتنی حیران کن نہیں تھی جتنے حیران کن نتائج ہم ایکیسویں صدی میں دیکھ رہے ہیں۔ ۲۰۰۰ سے ۲۰۱۰ کے درمیانی عرصے میں اسمارٹ فون کی غیر معمولی مقبولیت ہوئی۔ ۲۰۲۰ تک ہر عام و خاص صاحب موبائیل "ہو چکا تھا۔" رہی سہی کسر لاک ڈاؤن نے پوری کر دی جس میں آن لائن اسٹڈی کے نام پر معاشی طور پر کمزور طلبہ کو بھی نچوڑ دیا۔ کل ملا کر اس عرصے میں اسمارٹ فون نے پورے عالم میں دھوم مچادی۔ ماہرین کے مطابق اب انسان کی بنیادی ضرورتیں تین تین نہیں بلکہ اسمارٹ فون کے اضافے کے ساتھ یہ چار ہو چکی ہیں۔

حالیہ برسوں میں اس اسمارٹ فون نے سوشل میڈیا کو دنیا بھر کے نوجوانوں کی زندگیوں کا ایک لازمی حصہ بنا دیا۔ انسٹاگرام، ٹک ٹاک، اسنیپ چیٹ، فیس بک، یوٹیوب اور ٹویٹر جیسے پلیٹ فارم رابٹے، اظہار خیال اور معلومات تک رسائی کے مواقع فراہم کرتے ہیں۔ اور ایک سوشل میڈیا کی دنیا وجود میں آگئی ہے۔

۲۰۲۲ میں ہوئی تحقیق کے مطابق لاک ڈاؤن کے بعد ایک عام ہندوستانی کا اسمارٹ فون پر اسکرین ٹائم قریباً گھنٹے رہا ہیں۔ صرف یہی نہیں بلکہ پیٹرک نیلسن اپنی حیران کن ریسرچ کے ذریعے بتاتے ہیں کہ ایک انسان ہر دن ۲۶۰۰ سے زائد بار اپنے موبائیل فون کو ٹیچ کرتا ہے۔ اب قابل غور بات یہ ہے کہ جب غیر معمولی وقت انسان کا صرف موبائیل میں برباد ہو رہا ہے اور ذہنی و جسمانی طاقت بھی اسی مقدار سے اس کام میں لگی ہوئی ہے تو اس کے منفی اثرات کے گہرے ہیں۔

روحانی و اخلاقی زوال

آج سوشل میڈیا پر ہر جگہ فحاشی کا بازار گرم ہے اور اس بخش طوفان میں ہماری نوجوان نسل اور بچے اس میں تینکے کی مانند ہو رہے ہیں جس کی کوئی وقعت نہیں اس سوشل میڈیا کے تمام تر ہلیت فارم میں بک انسٹاگرام، ٹویٹر بے ایپ میں بے شمار نامناسب تصاویر اور ویڈیو کلپ ان کے ذہنوں میں حفظ ہو رہی ہیں جو نہ صرف اخلاقی طور پر بلکہ جسمانی اور روحانی طور پر بھی امین لاغر و کمزور کر رہی ہیں۔ ان کے ذہن کو جدیدیت اور معاشی کی گندی چاشنی میں کھولا

جارہا ہے جس کے نتیجے میں انہیں برائی دیکھتے ہوئے کرتے ہوئے کوئی جھجک محسوس نہیں ہوتی۔ اتنا ہی نہیں بلکہ دینی و علمی محفلوں نے شاعر ہو کر جب وہ گھر آتے ہیں بھر جن معنوں کے لیے موبائیل لیتے ہیں اور یہ ایک منٹ اس کارِ خیر کا قتل کرنے کے لیے کافی ہوتے ہیں۔ اس نے اندازہ لگایا جاسکتا ہے کہ کس شدید قسم کا طوفان ان سوشل میڈیا کی ایپس پر مچا ہوا ہے اور کسی قدر وہ نوجوانوں کو روحانی اور اخلاقی طور سے کھوکھلا کر رہا ہے۔ جس سے وہ ڈپریشن کا شکار ہوتے جا رہے ہیں۔

علامہ اقبال نے تقریباً ایک صدی پہلے کیا تھا کہ

ہے دل کے لیے موت مشینوں کی حکومت

احساس مروت کو کچل دیتے ہیں آلات!

یہ شعر بہترین ترجمانی کرتا ہے کہ آج ہم کسی صبح پر کھڑے ہیں۔ ہمارے معاشرے میں ریل کلچر خطرناک حد تک تیزی سے بڑھ رہا ہے بچے اور نوجوان اس ریل پر ویپیگنڈہ کے اہم شکار ہیں۔ درحقیقت وہ کمپنیاں جنہوں نے اپنے سوشل میڈیا ایپس میں ۳۰ سیکنڈ کی شارٹ یاریل کی سہولت رکھی ہیں انہوں نے صارفین کو ایک شکار کے طور پر دیکھا۔ یہ لوگ جنوں نے تمہاری زندگیاں ان ریل میں الجھا کر حد درجہ مصروف کر دیا انہوں نے اعلیٰ درجہ کی نفسیاتی تحقیقات کا تجزیہ کیا جس میں انسانی ذہن کو کس چیز سے تسکین ملے گی اور کیسے ان کا زیادہ سے زیادہ وقت لیا جائے اس پر تحقیق کی گئی۔ آج کی مصروف دنیا میں جہاں دو گھنٹے کی فلم دیکھنا بھی لوگوں کو ناگوار گزرتا ہے وہیں ان سوشل میڈیا ایپس نے ریل اور تیس سیکنڈ کی شارٹ کلپ کے نام پر ہمارے کئی کئی گھنٹے ہڑپ لیے۔ انسان کے پاس سب سے قیمتی چیز وقت ہے جو دوبارہ کبھی لوٹ کر نہیں آتا اور یہ لوگ ہمارے وقت پر قابض ہو گئے اور ہمارے وقت کو لطف اندوزی کے نام پر برباد کرتے آرہے ہیں۔

سوشل میڈیا کی ان ریل اور میم کلچر کی وجہ سے ہم حقیقی زندگی کو بالکل بھلا بیٹھے ہیں۔ کسی کے انتقال کی خبر پر

غمگین ہونا اور وہیں اگلے دس سیکنڈ میں میم (Meme) دیکھ کر ہنسنا، جذبات کا کھلا مذاق ہے۔ درحقیقت یہ Meme

culture نے نوجوانوں کو اپنے آپ کو Entertain کرنے کے نام پر ان کے جذبات و احساسات کو کچل دیا ہے۔ انسٹا

گرام میں ریل اسکرول کرتے وقت بے شمار ویڈیو کلپ آتے جاتے رہتے ہیں ان میں کئی ریل اس طرح ہوتے ہیں

جہاں پر دو طرفین کے درمیان اختلاف پایا جاتا ہے۔ ایک ریل میں کبھی اس طرف حق دکھایا جاتا ہے پھر اگلے چند منٹوں بعد یہ اس کے مخالف ہو جاتا ہے یہ نظر ہے دیکھنے والوں کے دل و دماغ پر چھا جاتے ہیں جس جس سے وہ تذبذب گزند کا شکار ہو جاتے ہیں۔ اور کہیں نہ کہیں ان کے ذہن میں خلل پیدا ہو جاتا ہے۔

سوشل میڈیا کی کشش اور اس کا جال

سوشل میڈیا کی کشش اس کی مسلسل جڑے رہنے اور تفریح فراہم کرنے کی صلاحیت میں ہے سوشل میڈیا ایپس پر مثالی زندگیوں، بے عیب ظاہری شکلوں اور شاندار تجربات کی تصویریں موجود ہوتی ہیں۔ یہ مثالی تصاویر نوجوان صارفین کو ایک دوسرے سے موازنہ کرنے پر مجبور کر دیتی ہے۔ جس کے نتیجے میں احساس کمتری اور خود اعتمادی میں کمی پیدا ہو جاتی ہے۔

سوشل میڈیا کے مختلف ایپس پر نوجوان روزانہ اپنی اپ ڈیٹس اپنی دیتے رہتے ہیں۔ وہ کسی تقریب یا پروگرام میں موجود ہو تو وہاں پر تصاویر کو جلد از جلد ان ایپس پر اپلوڈ کرنا ان کے لیے سب سے اہم کا ہوتا ہے۔ فی الحال Snapchat بڑا زور و شور سے چل رہا ہے۔ اس ایپ پر جوان اپنے ایک ایک لمحے کی updates دیتے رہتے ہیں۔ وہ کہاں جا رہے ہیں؟ کہاں بیٹھے ہیں؟ کیا کر رہے ہیں؟ کیا تمہارے ہیں؟ یہ تمام سوالوں کے جوابات ایک تصویر جسے Snap کہتے ہیں اس میں موجود ہوتے ہیں۔ اس کے علاوہ مختلف موقعوں پر لیئے گئے کلپ اور تصویروں کو انسٹاگرام کی story پر لگایا جاتا ہے اور تمام آن لائن دونوں کو دکھایا جاتا ہے۔ یہ ظاہری دنیا کو عیاں کرنے کے لیے نوجوانوں میں کہیں نہ کہیں ایک فکر ہوتی ہے اور ہے وہ فکر ان کے ذہن کو دوسرے کاموں سے بنا کر کسی میں مشغول کرتی ہے جس سے وہ موبائل کے عادی بن جاتے ہیں۔ اور سوشل میڈیا کے بال میں پھنس جاتے ہیں۔

آج کے اس جدید دور میں ہر کسی کے پاس موبائل فون ہے۔ چاہے وہ لڑکا ہو یا لڑکی، مرد ہو یا عورت تمام افراد کے پاس آج یہ عمومی طورے دستیاب ہیں۔ اسکول اور کالجوں میں پڑھنے والے تمام طلبہ کے پاس بھی یہ اسمارٹ فون ہے سوشل میڈیا ایپس پر مختلف علاقوں کے لوگوں کے فوٹو اور ان کے اکاؤنٹ ہمیں اپنے Snapchat, Instagram, whatsapp موبائل پر نظر آتے ہیں۔ وغیرہ میں Chatting کی سہولت ہوتی ہے اس میں ایک دوسرے کو میسج بھیجا جاتا ہے۔ اسکول و کالج کے لڑکے لڑکیاں انہیں ایپس کے استعمال سے نامناسب تعلقات پیدا کر

رہے ہیں۔ اور محبت کا ایک نیا تصور اس سوشل میڈیا نے پھیلا دیا ہے۔ یہ ایک ساتھ میں پڑھنے والے لڑکے اور لڑکیاں ہوتے ہیں۔ جو Notes project Assignment کے نام پر ایک دوسرے سے تعلق تعلق کا قائم کرتے ہیں۔ پھر آہستہ آہستہ دوستی ہوتی ہے اور پھر وہ ناجائز تعلقات میں مبتلا ہو جاتے ہیں۔ اس میں صرف نوجوان نسل ہی نہیں بلکہ شادی شدہ مرد اور عورت بھی اس فتنے میں مبتلا ہو چکے ہیں۔ اس کی اہم وجہ یہی سوشل میڈیا ایپس ہیں۔

ذہنی و جسمانی صحت کا خسارہ

ایک صحت مند جسم کے لیے سات سے آٹھ گھنٹے کی نیند ضروری ہے "اگر ہم سونے کے اوقات میں موبائل فون میں مصروف رہیں تو ہمیں لازماً خسارہ اٹھانا ہو گا۔ انسانی جسم میں Melatonin Hormone گہری نیند کے لیے ذمہ دار ہے۔ اگر ایک انسان ساری رات ایک ہی مخصوص حالت میں موبائل فون پر گزارتا ہے تو اس کے جسم پر بلو لائٹ کے طویل اور گہرے اثرات پڑتے ہیں جو بعد میں بڑی بیماریوں کو دعوت دیتے ہیں۔ جو بلو لائٹ موبائل فون سے خارج ہوتی ہے وہ Melatonin hormone کی دشمن ہے۔ یہی وجہ ہے کہ ہندوستان میں نوجوانوں میں بڑھتے ہوئے ہارٹ اٹیک کے واقعات کے پیچھے نیند کی کمی، دوران خون میں خلل، کھانے کے معمولات میں تبدیلی جیسی وجوہات پنہاں ہیں۔

سوشل میڈیا کی لت لگ جانے کے بعد جہاں ذہنی سکون عنقاء ہو جاتا ہے وہیں anxiety اور depression جیسی بیماریاں عام ہو جاتی ہے۔ سوشل میڈیا کی ایک اور سوغات یہ ہے کہ نوجوان جن کی نظریں مسلسل اسکرین پر مرکوز ہیں وہ دوسروں کی عیش و عشرت اور پرسکون زندگیوں سے محفوظ ہوتے ہیں مگر تحقیق کے مطابق معلوم ہوا کہ یہ حیران کن Self esteem خود وقاری اور خود آگاہی کو ناقابل حد تک گرا دیتی ہیں۔ اور ان پر ہر وقت احساس کمتری سایہ فلگن ہوتی ہے۔ سوشل میڈیا کے ذریعے یہ ایپس ہماری ذہنی و جسمانی صحت کو دیمک کی طرح چاٹ رہی ہیں اور بروقت احتیاط نہ کی گئی تو آخر میں ہمیں حرف ایک کھوکھلا جسم ملے گا جس سے انسانیت کو کوئی فائدہ نہیں اور جو زمین پر فقط ایک بوجھ کی مانند ہو گا۔

ہر سکے کے دو پہلو ہوتے ہیں۔ بالکل اسی طرح سوشل میڈیا کا معاملہ ہے جہاں اس کے منفی اثرات میں وہیں اس کے مثبت نتائج بھی ہیں یہ صاحب موبائل پر منحصر ہے کہ وہ اپنے آپ کو کیسے ڈھالتا ہے۔ یہ ایجادات کر اپنے کو

ہے۔ یہ انسان کو آگے بڑھانے میں بہت مددگار ثابت ہو سکتی ہیں اگر اس کا مناسب طریقے سے استعمال کیا جائے ورنہ سوشل میڈیا ایپس پر اگر اسی طرح غیر معمولی وقت صرف ہوتا رہا تو ہم زندگی کی دوڑ میں بہت پیچھے رہ جائیں گے۔

کیا کیا جاسکتا ہے؟

(۱) نوجوانوں کو سوشل میڈیا کے مواد کا تنقیدی جائزہ لینے اور اس کے مصنوعی پہلوؤں کو سمجھنے کی تعلیم دینا۔
(۲) آف لائن سرگرمیوں کو فروغ دینا کھیل مشاغل اور چہرہ بہ چہرہ کم رابطے کی حوصلہ افزائی کرنا تاکہ سوشل میڈیا پر انحصار

(۳) اسکرین ٹائم کو محدود کریں اور گھر میں ٹیکنالوجی سے پاک جگہیں بنائیں۔

(۴) والدین کو اپنے بچوں کے ساتھ کھلی بات چیت برقرار رکھنی چاہیے اور ان کے سوشل میڈیا کے استعمال کی نگرانی کرنی چاہئے۔

یہ چند افعال کو اگر عمل میں لایا جائے تو یقیناً ہم نوجوانوں میں بڑھتے ہوئے ڈپریشن کو کم کر گئے ہیں البتہ سوشل میڈیا کے بے جا استعمال کو ختم کر کے نوجوانوں کو پرسکون ماحول فراہم کرتے ہیں۔

ترقیوں کے دور میں اسی کا زور چل گیا

بنا کے اپنا راستہ جو بھیڑ سے نکل گیا

تعلیم کی اہمیت

Sunil Kumar Y. Haswani (F.Y.B.Ed.)

جب ایک بچہ پیدا جاتا ہے تو وہ ایک کورا کاغذ ہوتا ہے، اسکو کسی قسم کی کوئی بھی جانکاری نہیں ہوتی ہے کہ وہ کون ہے، اس دنیا میں کیوں آیا ہے، اس کا اس دنیا میں آنے کا مقصد کیا ہے، کیا صحیح ہے، کیا غلط ہے، کیا اچھا ہے، کیا برا ہے، یہ وہ نہیں جانتا، پر جیسے جیسے وہ بڑا ہوتا رہتا ہے ویسے ویسے اسکو ان باتوں کی جانکاری ملتی رہتی ہے۔ اور ان سب کو جاننے کے لیے علم کی ضرورت ہوتی ہے، ہم کو اس دنیا میں بہت کچھ سکھایا جاتا ہے، گھر میں، محلے میں پر یہ سب ادھورا ہے تعلیم کے بغیر۔

علم انسان کی تیسری آنکھ ہے، یہ ہمیں سکھاتی ہے کہ کیا صحیح ہے اور کیا غلط، علم ہمیں نہ صرف جانکاری دیتی ہے بلکہ اس معاشرے میں جینے کی صحیح راہ بھی بتاتی ہے، یہ ہماری سوچ کو بدلتی ہے، ہمیں اچھا سوچنا سکھاتی ہے، اور اگر ہم اچھا سوچتے ہیں، تبھی ہم اچھا کرتے ہیں۔۔

تعلیم کی مدد سے انسان نہ صرف اپنے آپ کو ٹھیک کرتا ہے بلکہ وہ اپنے خاندان، اپنے محلے اور اپنی قوم کو بھی اچھی راہ دکھاتا ہے۔ ایک پڑھا لکھا انسان اپنی قوم کے لئے مثال بن کر ابھرتا ہے ایک پڑھے لکھے اور کامیاب انسان کو دیکھ کر پوری قوم میں جذبہ پیدا ہوتا ہے کہ کاش ہم بھی ویسا کریں۔

آپ علم حاصل کر کے پوری قوم کو روشنی دے سکتے ہیں۔ ویسے بھی کہا گیا ہے کہ علم انسان کو نور بخشتا ہے، اور یہ نور نہ صرف ایک انسان کو بلکہ پوری قوم کو روشن کرتا ہے، چاہے وہ علم دنیاوی ہو یا دینی، دونوں ہی سے انسان ترقی کرتا ہے، ایک اس دنیا میں اور دوسرا آخرت میں ہمارے پیارے رسول حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ کا فرمان ہے کہ علم حاصل کرو چاہے اسکے لئے چین جانا پڑے، اور علم پر انسان یہ فرض ہے۔ اسلیے ہمیں اپنی آخری سانس تک علم حاصل کرتے رہنا چاہیے۔ علم انسان کو نہ صرف معاشرے میں عزت دیتی ہے بلکہ وہ انسان کے رزق میں بھی برکت دیتی ہے اور مددگار بنتی ہے، جتنا زیادہ وہ پڑھا لکھا ہوگا، اتنا ہی زیادہ روزگار حاصل کر سکتا ہے۔

اس لیے آؤ ہم سب مل کر عہد کریں کہ علم کی روشنی سے پورے معاشرے کو روشن کریں گے۔

علم واقعی ایک طاقتور چیز ہے، ہے نا؟

یہ ہمیں دنیا کو سمجھنے، نئے آئیڈیاز دریافت کرنے "اور اپنی زندگیوں کو بہتر بنانے میں مدد کرتا ہے۔

ذرا سوچے، علم ہی تو ہے جس نے ہمیں چاند پر پہنچایا، بیماریوں کا علاج ڈھونڈا، اور ایسی ٹیکنالوجی بنائی جس نے

ہمارے جینے کا انداز ہی بدل دیا۔ یہ صرف سائنس اور ٹیکنالوجی تک ہی محدود نہیں ہے۔ علم ہمیں اپنی تاریخ اپنی

ثقافت اور ایک دوسرے کو سمجھنے میں بھی مدد کرتا ہے۔

جب ہم علم حاصل کرتے ہیں، تو ہمارے پاس بہتر فیصلے کرنے کی صلاحیت آتی ہے۔ ہم زیادہ باخبر شہری بنتے

ہیں، اور ہم اپنے ارد گرد کی دنیا میں مثبت تبدیلی لانے کے قابل ہوتے ہیں۔ اور سب سے بڑھ کر علم ایک ایسی چیز ہے

جو کوئی آپ سے چھین نہیں سکتا۔ یہ ہمیشہ آپ کے ساتھ رہتا ہے، آپ کو بڑھنے اور ترقی کرنے کے نئے مواقع فراہم

کرتا رہتا ہے۔ یہ جاننا بہت ضروری ہے کہ تعلیم ہماری زندگیوں اور معاشرے کے لیے کتنی اہم ہے۔"

دیکھیں، تعلیم صرف اسکول جانا اور کتابیں پڑھنا ہی نہیں ہے۔ یہ تو ایک سفر ہے جو ہمیں سوچنے، سوال کرنے،

اور اپنے ارد گرد کی دنیا کو سمجھنے کے قابل بناتا ہے۔ تعلیم ہمیں وہ اوزار دیتی ہے جن سے ہم اپنے خوابوں کو حقیقت میں

بدل سکتے ہیں۔ جب ہمیں اچھی تعلیم ملتی ہے تو ہمارے پاس بہتر نوکری کے مواقع ہوتے ہیں، ہم اپنی زندگی کو بہتر

طریقے سے چلا سکتے ہیں، اور ہم اپنے معاشرے میں زیادہ فعال اور بااثر شہری بنتے ہیں۔ یہ ہمیں خود اعتمادی دیتی ہے اور

ہمیں اپنی صلاحیتوں پر یقین کرنے میں مدد کرتی ہے۔ اور صرف یہی نہیں، تعلیم ہمیں مختلف لوگوں اور ثقافتوں کو سمجھنے

کا موقع بھی فراہم کرتی ہے۔ یہ ہمیں ایک دوسرے کے ساتھ ہمدردی اور احترام سے پیش آنے کی تربیت دیتی ہے۔

ایک تعلیم یافتہ معاشرہ زیادہ ترقی یافتہ امن پسند اور خوشحال ہوتا ہے تو، آپ دیکھ سکتے ہیں کہ تعلیم واقعی کتنی اہم ہے۔

علم کی طاقت کا مطلب ایک زبردست طاقت ہے۔

ذرا اس کے بارے میں سوچے، علم ہمیں وہ بصیرت دیتا ہے جس سے ہم دنیا کو ایک مختلف نظر سے دیکھ سکتے

ہیں۔ یہ ہمیں مسائل کو حل کرنے کے نئے طریقے سکھاتا ہے، اور ہمیں تخلیقی بننے کی ترغیب دیتا ہے۔ علم کی بدولت ہی

تو انسان نے اتنی ترقی کی ہے۔ یہ صرف بڑی ایجادات یا سائنسی دریافتوں تک محدود نہیں ہے۔ روزمرہ کی زندگی میں

بھی علم ہمیں بااختیار بناتا ہے۔ جب ہم جانتے ہیں کہ چیزیں کیسے کام کرتی ہیں، تو ہم بہتر فیصلے کر سکتے ہیں، اپنی صحت کا

خیال رکھ سکتے ہیں، اور اپنے حقوق کے لیے کھڑے ہو سکتے ہیں۔ علم ایک ایسی روشنی کی مانند ہے جو اندھیرے کو دور کرتی ہے۔ یہ ہمیں جہالت اور غلط فہمیوں سے بچاتا ہے۔ اور سب سے اہم بات یہ ہے کہ علم بانٹنے سے بڑھتا ہے۔ جب ہم اپنا علم دوسروں کے ساتھ بانٹتے ہیں، تو ہم نہ صرف ان کی مدد کرتے ہیں بلکہ خود بھی مزید سیکھتے ہیں تو، آپ دیکھ سکتے ہیں کہ علم واقعی ایک ناقابل یقین طاقت ہے۔

Importance of Education

خوابوں کی زبان

Anas Mohammad Farooque (F.Y.B.Ed.)

خوابوں کی زبان سمجھنا ایک دلچسپ اور پیچیدہ موضوع ہے۔ انسانی دماغ خوابوں کے ذریعے ایک قسم کے کوڈ پیغامات بھیجتا ہے جو ہماری لاشعوری خواہشات خدشات، تجربات اور جذبات کی عکاسی کرتے ہیں۔

دماغ خوابوں میں پیغامات کیسے بھیجتا ہے؟

جب ہم سوتے ہیں، خاص طور پر REM (Rapid Eye Movement) مرحلے میں ہمارا دماغ مختلف

نیورونز کو متحرک کرتا ہے، اور یہ سرگرمی خوابوں کی شکل میں ظاہر ہوتی ہے۔

(۱) **علامتی زبان:** خواب اکثر علامتوں اور استعاروں میں بات کرتے ہیں۔ مثال کے طور پر، اگر کوئی شخص پانی میں ڈوبنے کا خواب دیکھے تو یہ جذباتی دباؤ یا کسی خوف کی علامت ہو سکتا ہے۔ سانپ خوابوں میں نظر آئے تو یہ دھوکہ یا تبدیلی کی نشانی ہو سکتا ہے۔ کیونکہ مختلف ثقافتوں میں اسکی مختلف تعبیریں ہیں۔

(۲) **یادداشت اور تجربات کی پروسیسنگ:** خواب دماغ کا وہ طریقہ ہو سکتا ہے جس کے ذریعے وہ دن بھر کی معلومات کو ترتیب دیتا ہے۔ بعض اوقات خواب میں ہمیں پرانی یادیں یا واقعات نظر آتے ہیں جو ہماری موجودہ حالت سے جڑے ہوتے ہیں۔

(۳) **احساسات کا اظہار:** اگر کوئی شخص دباؤ میں ہے تو اسکے خواب بے ترتیب اور الجھے ہوئے ہو سکتے ہیں۔ خوشی کے لمحات میں خواب رنگین اور مثبت ہو سکتے ہیں۔

(۴) **بدن کی اندرونی کیفیت کا عکس:** کبھی کبھار خواب ہمارے جسمانی حالات کی بھی نشاندہی کرتے ہیں۔ مثلاً: اگر کسی کو بخار ہو تو اسکے خواب عجیب اور بے ترتیب ہو سکتے ہیں۔

کیا خوابوں کے سمجھے کوئی لوڈڈ پیغام ہوتا ہے؟

جی ہاں، لیکن یہ پیغام ہر شخص کے لئے منفرد ہوتا ہے۔ نفسیات دان جیسے سکمنڈ فرائیڈ اور کارل یونگ کا ماننا تھا

کہ خواب ہماری لاشعوری خواہشات اور بھولی ہوئی یادوں کا اظہار ہوتے ہیں۔

فرائیڈ کے مطابق: خواب ہماری دبی ہوئی خواہشات کو ایک علامتی انداز میں پیش کرتے ہیں۔
یونگ کے مطابق: خواب اجتماعی لاشعور سے جڑے ہوتے ہیں اور ان میں ایسے آرکی ٹائپس (قدیم علامتی تصورات) ہوتے ہیں۔ جو انسانی تجربے کا حصہ ہوتے ہیں۔

کیا خوابوں کی زبان سمجھی جاسکتی ہیں؟

اگرچہ خوابوں کی زبان سیدھی سادی نہیں ہوتی، لیکن ہم خوابوں کی علامات - جذبات اور سیاق و سباق کو سمجھ کر ان کے ممکنہ معانی کا اندازہ لگا سکتے ہیں۔ خوابوں کی تعمیر کا انحصار فرد کی زندگی، تجربات اور لاشعوری خیالات پر ہوتا ہے۔

کیا آپ نے کبھی ایسا خواب دیکھا ہے جو آپ کو الجھا دیتا ہو؟

سوشل میڈیا کے اثرات

Alina Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)

سوشل میڈیا کا اثرات

سوشل میڈیا کا اثر بہت وسیع ہے اور یہ فرد اور معاشرتی زندگی کے مختلف پہلوؤں پر اثر انداز ہوتا ہے اس کے

مثبت اور منفی دونوں پہلو ہیں۔

مثبت اثرات:

رابطہ اور کمیونیکیشن: سوشل میڈیا لوگوں کو دنیا بھر میں آپس میں جوڑنے کا موقع فراہم کرتا ہے۔ جو جغرافیائی حدود کو ختم کر دیتا ہے اور تعلقات کو برقرار رکھنے میں مددگار ہوتا ہے۔ یہ فوری رابطے کی سہولیات فراہم کرتا ہے جس سے دوست خاندان اور ساتھیوں کے ساتھ رابطہ برقرار رکھنا آسان ہوتا ہے۔

معلومات اور آگاہی:

سوشل میڈیا پلیٹ فارم معلومات کی تیز طرز ترسیل کے لیے طاقتور ٹول ہے۔ یہ سوشل سیاسی، ماحولیاتی اور صحت کے مسائل پر آگاہی بڑھا ہے میں اہم کردار ادا کرتے ہیں اس نے لوگوں کو باخبر فیصلے کرنے کا اختیار دیا ہے۔

کاروبار اور مارکیٹنگ:

سوشل میڈیا کاروبار کے لیے گاہکوں کے ساتھ جڑے کا ایک ضروری ذریعہ بن چکا ہے اس نے نئے مارکیٹنگ کے موقع پیدا کیے ہیں جس سے کاروبار اپنے مصنوعات کی تشریح کرتے ہیں عالمی سطح پر صارفین پر پہنچ سکتے ہیں اور پلانٹ کی وہ برانڈ کی و فطوری پیدا کر سکتے ہیں۔

سول ایکٹوازم:

سوشل میڈیا نے افراد اور تحریکوں کو آواز دی ہے۔ یہ احتجاجوں کا اہتمام کرنے، مہمات چلنے اور انسانی حقوق کی خلاف ورزیوں پر توجہ ڈالنے میں مددگار ہے ہیں جس سے ایک پلیٹ فارم پیدا ہوا ہے۔

تعلیم اور ذاتی ترقی

سوشل میڈیا تعلیمی مواد تک رسائی فراہم کرتی ہے یوٹیوب، لنکڈ ان اور ٹویٹر پلیٹ فارم پر ماہرین کی

معلومات ٹیوٹوریلز اور ذاتی و پیشہ وارانہ ترقی کے موقع دستیاب ہیں۔

منفی اثرات :-

انسانی مسائل: سوشل میڈیاں کا زیادہ استعمال ذہنی صحت کے مسائل جیسے کہ اضطراب، افراد کی اور تھائی سے جڑا ہوا ہے تسلسل سے تحریک کی ضرورت، دوسروں کے ساتھ موازنہ اور سائبر پلینگ خود اعتماد اور جذباتی فلاپرا اثر ڈال سکتے ہیں۔

غلط معلومات اور جالی خبریں: سوشل میڈیاں پلیٹ فارم پر غلط معلومات بہت تیزی سے پھیل سکتی ہے۔ جھوٹ یا گمراہ کن مواد سنگین نتائج کا باعث بن سکتا ہے جیسے کہ عوامی صحت کے فیصلوں کو متاثر کرنا یا انتخابات پر اثر ڈالنا۔

پرائوسی کے مسائل: سوشل میڈیاں پلیٹ فارم ذاتی معلومات کا وسیع ذخیرہ کرتی ہے جس سے پرائوسی اور اس کے غلط استعمال کے بارے میں تشویش پیدا ہوتی ہے سار فین اکثر بغیر جانے اپنی حساس معلومات شہرت کرتے ہیں جو کہ شناخت کی چوری یا ڈینائی کے خلاف ورزی کا باعث بن سکتی ہے۔

نشہ اور وقت کا ضائع: سوشل میڈیاں کالینشا اور اثر لوگوں کو اس پر زیادہ وقت گزارنے کی طرف مائل کر سکتا ہے جو پیداواری صلاحیت میں کمی اور حقیقی دنیا میں سماجی تعلقات میں خلل ڈال سکتا ہے یہ غیر متحرک طرز زندگی اور اہم کاموں پر توجہ نہ دینے کا سبب بن سکتا ہے۔

سماجی تنہائی: اگرچہ سوشل میڈیا لوگوں کو آن لائن جڑنے کا موقع فراہم کرتا ہے، لیکن یہ سماجی اور جذباتی طور پر تنہائی کا سبب بھی بن سکتا ہے۔ صارفین زیادہ وقت مجازی تعلقات میں گزارتے ہیں، جس سے براہ راست ملاقاتوں میں کمی آتی ہے اور تنہائی کے احساسات پیدا ہو سکتے ہیں۔

نتیجہ: سوشل میڈیاں ایک طاقتور آلہ ہے، جس نے رابطہ کاروبار اور معاشرتی زندگی میں انقلاب برپا کیا ہے تاہم اسکے اثرات پیچیدہ ہے اور اس کے مثبت اور منفی دونوں پہلو ہے جبکہ یہ متعدد فوائد فراہم کرتا ہے اسکو ذمہ داری سے استعمال کرنا ضروری ہے تاکہ اسکے ممکنہ نقصانات کو کم کیا جاسکے۔ یاد رہے توازن اور پرائوسی کا تحفظ سوشل میڈیاں کے فائدے کو زیادہ سے زیادہ حاصل کرنے کے لیے ضروری ہے۔

عالمی یوم خواتین

Ambrin Bano Shaikh Rahimuddin (F.Y.B.Ed.)

دنیا کی کوئی بھی قوم اُس وقت تک ترقی نہیں کر سکتی جب تک اُس قوم کی خواتین مردوں کے ساتھ شانہ بشانہ کھڑی نہ ہوں۔ خواتین کے حوالے سے دنیا بھر میں ۸ مارچ کو خواتین کا عالمی دن منایا جاتا ہے آئیے ہم دیکھتے ہیں کہ خواتین کا عالمی دن کیوں منایا جاتا ہے اور خواتین کو اپنے حقوق کے بارے میں علم ہے کہ نہیں؟

۸ مارچ عالمی یوم خواتین کو اجاگر کرنے کا مقصد پوری دنیا میں خواتین پر تشدد کی روک تھام، باہمی آہنگی، تعلیمی نسواں اور دیگر جیسے مسائل کی آگہی اور روک تھام کے لیے اقدامات کرنا ہیں۔ اس دن کو منانے کی تاریخ ۸ مارچ ۱۹۰۷ء کو امریکہ کے شہر نیویارک میں سینکڑوں خواتین جو کہ گارمنٹس ورکر یونین سے تعلق رکھتی تھیں سے ملتی ہے انہوں نے سڑکوں پر مظاہرے کیے کہ انہیں بھی مردوں کی طرح برابری کے حقوق دیے جائیں۔ مظاہروں کو ختم کروانے کے لیے پولیس اور مختلف ایجنسیوں کا استعمال کیا گیا جس کی وجہ سے درجنوں خواتین تشدد کی وجہ سے زخمی ہو گئیں۔ اس واقعہ کے رونما ہونے کے بعد یورپی ممالک نے عالمی کانفرنس برائے خواتین کا انعقاد کیا۔ جس کے بعد سے اب تک ہر سال اسی دن کو خواتین کے لیے منانا شروع کر دیا اس کانفرنس میں بہت سے ممالک نے شرکت کی اور ۸ مارچ کو نیویارک کے ساتھ ساتھ ساری دنیا میں منانے کا اعلان کیا۔

عالمی یوم خواتین کے پس منظر سے یہ بات ثابت ہوتی ہے کہ عورتوں پر ڈھائے جانے والے مظالم کسی خاص طبقے، مذہب یا قوم میں نہیں بلکہ پوری دنیا میں موجود ہیں۔ آج بھی خواتین کو وہ مقام حاصل نہیں ہے جو کہ انہیں حاصل ہونا چاہیے۔

آج بھی خواتین کو مردوں سے کم تر سمجھا جاتا ہے اور بہت کم اہمیت دی جاتی ہے جس کی وجہ سے ہماری قوموں پر زوال آجاتا ہے ہت سے ممالک ایسے ہیں جہاں حقوق نسواں پر بات نہیں کی جاتی۔ ایسے ممالک کبھی بھی ترقی نہیں کر سکتے۔ جہاں خواتین کو اہمیت نہ دی جائے یا ان کے حقوق فراہم نہ کیے جائیں۔

زمانہ جاہلیت میں دیکھا جائے تو بیٹی پیدا ہوتے ہی اُسے زندہ درگور کر دیا جاتا تھا جو کہ ایک انتہائی افسوس کی بات

تھی۔ وقت گزرنے کے ساتھ ساتھ ہمارے ہے انبیاء کرام اور آخری پیغمبر حضرت محمد صلی اللہ وسلم نے خواتین کی عزت اور ان کے حقوق کو خاک کرنے میں اہم کردار ادا کیا ہے آپ صلی اللہ کی تشریف آواری کی بدولت ہی ان بے قصوروں کو زندہ کرنے کا موقع ملا۔ اسلام میں مردوں کے ساتھ ساتھ خواتین کو بھی اہمیت دی گئی ہے۔ جلس کے عورت کو باپ کی وراثت کا حقدار بنایا، شوہر کے ماں کی مکمل حقدار بنایا اور یہاں تک کہ آپ صلی اللہ وسلم نے فرمایا کہ وہ انسان جس نے ایک بیٹی کو پیدا ہوئے تھے شادی تک کے مکمل حقوق ادا کئے تو وہ شخص اللہ پاک کے یہاں جنت کا حقدار ہوتا ہے۔

International Women's Day Festival

اسلام کی پہلی خاتون حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا

Alina Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)

حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا اسلام قبول کرنے والی پہلی خاتون تھی۔ اور انہوں نے رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کی زندگی میں اہم کردار ادا کیا وہ ایک کامیاب کاروباری خاتون ایک وفادار بیوی اور ایک عقیدت مند ماں تھیں۔
ابتدائی زندگی:-

خدیجہ رضی اللہ عنہا تقریباً ۵۵۵ عیسوی میں مکہ میں پیدا ہوئی ان کے والد کا نام خویلد بن اسد اور ان کی والدہ کا نام فاطمہ بنت زیدہ تھا۔ حضرت خدیجہؓ کا تعلق مکہ کے ایک امیر اور بااثر خاندان سے تھا وہ اپنی دیانت، حکمت اور کاروباری ذہانت کے لیے مشہور تھی۔

اسلام میں سب سے پہلے مومن:-

جب نبی محمد ﷺ پر پہلی وحی نازل ہوئی تو یہ خدیجہؓ تھی جنہوں نے بغیر کسی ہچکچاہٹ کے آپ پر ایمان لایا۔ یہ وہ شخصیت تھی جنہوں نے اسلام قبول کیا اور انہیں پہلی مسلمان بننے کا شرف حاصل ہوا۔
نبی کریم ﷺ سے نکاح:-

حضرت خدیجہؓ کی شادی رسول ﷺ سے اس وقت ہوئی جب آپ کی عمر ۲۵ سال تھی اور خدیجہؓ کی عمر ۴۰ سال تھی یہ ان کی تیسری شادی تھی اور اس سے پہلے وہ دو بار بیوا ہو چکی تھی۔ حضرت محمدؐ اس وقت ان کے لیے ایک تاجر کے طور پر کام کرتے تھے اور وہ انکی ذہانت اور امانت سے بہت متاثر ہوئی تھے۔
کاروباری خاتون:-

حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا کو اپنے والد کا کامیاب تجارتی کاروبار وراثت میں ملا تھا۔ انکے قافلے دور دور تک سفر کرتے تھے جسکی وجہ سے وہ مکہ کی سب سے امیر اور بااثر شخصیت میں سے ایک تھی۔

مومنوں کی ماں:- حضرت خدیجہؓ کے 6 بچے تھے جن میں سے دو بیٹے جو بچپن میں ہی فوت ہو گئے تھے اور انکی چار بیٹیاں تھی۔ انکی بیٹی فاطمہ رضی اللہ عنہا "اسلام میں ایک ممتاز شخصیت بن گئی۔ حضرت خدیجہؓ کو ام المومنین (مومنوں کی ماں) کے نام سے جانا جاتا ہے کیونکہ وہ پیغمبر اکرم صلی اللہ علیہ وسلم کی پہلی بیوی کی حیثیت سے اور ابتدائی

مسلم کمیٹی اور حمایت میں ان کے کردار کی وجہ سے۔

ان کی وفات

حضرت خدیجہؓ کا انتقال ہجرتِ مدینہ سے تین سال قبل، ۶۱۹ عیسوی میں ہوا۔ ان کی وفات رسول اللہ ﷺ اور

امتِ مسلمہ کے لیے ایک بہت بڑا نقصان تھی۔ آپؐ کو ایک مثالی خاتون کے طور پر یاد کیا جاتا ہے۔ زندگی کے تمام پہلوؤں میں وہ مسلم خواتین کے لیے رول ماڈل ہیں۔ ان کی قوت، ذہانت، اسلام سے لگن، اور اپنے شوہر کے لیے ان کی غیر متزلزل حمایت دنیا بھر کے مسلمانوں کے لیے تحریک کا ذریعہ ہے۔

خواتین کی تعلیم کی اہمیت

Alina Azmat Ali (F.Y.B.Ed.)

خواتین کی تعلیم کی اہمیت بہت زیادہ اہم ہے جو خاندانوں اور معاشروں پر گہرے اثرات مرتب کرتی ہے اس کا ایک اثر ہے جو ہر کسی کو فائدہ پہنچاتا ہے۔

خواتین کو با اختیار بنانا: - تعلیم خواتین کو انکی اپنی زندگیوں کو تشکیل دینے کے اوزار فراہم کرتی ہے یہ اعتماد کو بڑھاتی ہے انکے اختیارات کو بڑھاتی ہے اور انہیں اپنی برادریوں میں رہنا بننے کی اجازت دیتا ہے۔

معاشی آزادی: تعلیم کے ساتھ ملازمت کے بہتر مواقع اور کمائی کی اعلیٰ صلاحیت آتی ہے اس کا مطلب ہے مالی تحفظ اور اپنے خاندان کے بے فراہم کرنے کی صلاحیت۔

صحت اور بہبود: تعلیم یافتہ خواتین زیادہ صحت مند ہوتی ہیں۔ وہ صحت سے متعلق معلومات کو بہتر طور پر سمجھتی ہیں، طبی نگہداشت سے متعلق فیصلے باخبر انداز میں کرتی ہیں، اور اپنی تولیدی صحت کے بارے میں درست انتخاب کرنے کا زیادہ امکان رکھتی ہیں۔

بہتر والدین: تعلیم یافتہ ماؤں کے محبت مند بچے پیدا کرنے انہیں بہتر غذا بیت فراہم کرے اور ان کی تعلیم میں معاونت کا امکان زیادہ ہوتا ہے اس سے اگلی نسل کو زندگی کا ایک محفوظ آغاز ملتا ہے۔

مضبوط خاندان: جب خواتین تعلیم یافتہ ہوتی ہے تو ان کے خاندان کے اندر فیصلہ سازی میں حصہ لینے کا زیادہ امکان ہوتا ہے جس سے تمام اراکین کے لیے زیادہ برابری اور فلاح ہوتی ہے۔

اقتصادی ترقی: خواتین کی تعلیم کا ایک اہم محرک ہے جب خواتین ترقی کرتی ہے تو معاشرہ ترقی کرتا ہے۔

غربت کی کمی: تعلیم خواتین کو غربت سے بچنے میں مدد دیتی ہے جب خواتین کام کرتی ہیں تو معاشرہ ترقی کرتا ہے۔

سماجی ترقی: تعلیم یافتہ خواتین کی اپنی برادریوں میں شامل ہونے تبدیلی کی وکالت کرنے اور سماجی ترقی میں حصہ ڈالنے کا زیادہ امکان ہے۔

ایک زیادہ انصاف پسند دنیا:

جب خواتین کو اپنی تعلیم تک مساوی رسائی ملتی ہے تو یہ صدیوں پرانے دقیانوسی تصورات کو توڑتی ہے اور ایک زیادہ

با اختیار معاشرہ بنانے میں مدد دیتی ہے۔ خواتین کی تعلیم میں سرمایہ کاری دنیا کو بہتر بنانے کے سب سے مؤثر طریقوں میں سے

ایک ہے۔ یہ صرف انفرادی خواہشات کی تکمیل کے بارے میں نہیں، بلکہ سب کے لیے بہتر مستقبل کی تعمیر کے بارے میں ہے۔

استاد کا ادب

Sumaiyya Yunus (F.Y.B.Ed.)

دنیا میں جس طرح انسان پر اس کے ماں باپ کا بہت بڑا احسان ہے ویسے ہی انسان پر اس کے استاد کا بھی بہت بڑا احسان ہے۔ جیسے ماں باپ ہمارے کھانے، پینے اور دنیوی ضرورتوں کا خیال رکھتے ہیں ایسے ہی ہمارے استاد ہماری دینی و اخلاقی اور تعلیمی فکر کرتے ہیں۔ ہمیں اچھی تعلیم دے کر دنیا میں عزت سے جینے اور ایک اچھے انسان کی طرح زندگی گزارنے کا طریقہ بتاتے ہیں۔ ایک اچھا استاد اور معلم وہ ہوتا ہے جو بچوں کی صحیح تربیت کرے اور ان کو اچھے اخلاق و عادات کی تعلیم دے۔ استاد کا ادب و احترام کرنے سے ہمیں دنیا و آخرت میں کامیابی نصیب ہوئی۔

ہمارے اساتذہ ہمارے لیے خدا کی نعمت ہے۔ یہ ہمیں زندگی کی صحیح راہ بتاتے ہیں، ہمیں اچھی اچھی باتیں سنتے ہیں، ہمارا نفع و نقصان ہم کو سمجھاتے ہیں، ہمارے ذہن کو پاکیزہ اور صاف ستھرا بناتے ہیں، ہماری ترقی کے راستے ہم کو بتاتے ہیں اور ہمیں خوب سے خوب تر بنانا چاہتے ہیں۔ اس لیے ضروری ہے کہ ہم دل سے ان کی عزت کریں، ان کا احترام کرے اور ان کی خدمت بجالانے کو اپنا اعزاز سمجھے۔ جن باتوں سے استاد ہمیں منع کرے ان سے باز رہے اور جن کاموں کو وہ ہم سے پسند کرتے ہوں ان کو پورا کرے اور ان کی دعائیں لیتے رہے۔ حضرت عبداللہ بن مسعود رضی اللہ تعالیٰ عنہ فرماتے ہیں،

اے لوگو! علم حاصل کرو اور علم کے لیے پہلے وقار اور بردباری سیکھو اور جن سے علم سیکھ رہے ہو ان کا ادب و احترام ہر وقت ملحوظ رکھو، ہمیشہ یاد رکھو استاد کی بے ادبی سے ہم ہمیشہ کے لیے علم سے محروم رہ جائے گے۔
اس لیے شاعر نے کیا خوب کہا ہے

تمنا درد دل کی ہے تو کر خدمت استاد کی

نہیں ملتا یہ گوہر بادشاہوں کے خزانے میں

آپ نے ہارون رشید کا نام سنا ہو گا بہت بڑا بادشاہ گزرا ہے اس نے اپنے لڑکوں کی تعلیم و تربیت کے لیے اس وقت کے مشہور عالم امام اصمعی رضی اللہ تعالیٰ عنہ کو مقرر کیا جو بادشاہ کے لڑکوں کو تعلیم دیتے اور ان ادب سکھاتے ایک مرتبہ حضرت وضو کر رہے تھے اور شہزادے پانی ڈال رہے تھے بعد ہارون رشید بادشاہوں سے گزرے تو یہ دیکھ کر ناراض ہو گئے حضرت استاد کو بلایا اور آپ فرمایا آپ نے بچوں کو یہ کیوں نہیں سکھایا کہ وہ ایک ہاتھ سے آپ کو وضو کا پانی ڈال ڈالے اور دوسرے ہاتھ سے آپ کے پیر دھوئے۔
ہمیں بھی اپنے استاد اساتذہ کی خدمت کرنا ہے اور ان کو خوش رکھنا ہے اور اگر کبھی وہ ہم کو سزا بھی دے یا مار دے تو صبر کرنا ہے اور برداشت کرنا ہے

استاد کا ادب

Fayeza Firdaus Luqman Shah (F.Y.B.Ed.)

غزل

ترقیوں کی دور میں اسی کا زور چل گیا۔
 بنا کے اپنا راستہ جو بھیڑ سے نکل گیا۔
 سلگ اٹھے گے جانے کتنے دل حسد کی آگ سے
 اگر ہوا کے روبرو میرا چراغ جل گیا
 کہاں تو بات کر رہا تھا کھیلنے کی آگ سے
 ذرا سی آنچ کیا لگی تو موم سا پھل گیا۔

{ عروج پر نصیب تھا تو چھو رہا تھا آسماں
 بگڑ گیا نصیب تو زمین سے بھی پھسل گیا. }

چلا کے آندھیاں کسے گرانا چاہتا تھا تو
 جو میری جھوپڑی گئی تو تیرا بھی محل گیا۔
 ذرا سی وبر کیلئے جو آگیا میں ابر میں۔
 اُدھر یہ شور مچ گیا کہ آفتاب ڈھل گیا۔
 مجھ کو اپنی شکل آج لگ رہی ہے اجنبی،
 نہ جانے کون میرے گھر کے آئینے بدل گیا
 نعیم ہجرتوں کی رُت نے زور بھی دیا مگر۔
 نہ باغ سے ہو اگئی نہ جھیل سے کمل گیا

ترقیوں کی دوڑ میں اسی کا زور چل گیا
 بنا کے اپنا راستہ جو بھیڑ سے نکل گیا۔

PREAMBLE

WE, THE PEOPLE OF INDIA,
having solemnly resolved to constitute India into a
SOVEREIGN SOCIALIST
SECULAR DEMOCRATIC REPUBLIC
and to secure to all its citizens :
JUSTICE, social, economic and political;
LIBERTY of thought, expression,
belief, faith and worship;
EQUALITY of status and of opportunity;
and to promote among them all
FRATERNITY assuring the dignity of the
individual and the unity and
integrity of the Nation;
IN OUR CONSTITUENT ASSEMBLY
this twenty-sixth day of November, 1949, do
HEREBY ADOPT, ENACT AND GIVE TO
OURSELVES THIS CONSTITUTION.

IQRA EDUCATION SOCIETY'S
IQRA COLLEGE OF EDUCATION
 G.No.25/2, Iqra Educational Complex, Shirsoli Road, Jalgaon.
 Ph.0257 2950407 || E-Mail: iqrabedcollegejal@gmail.com || <https://www.iqrabed.co.in>

YCMOU
Study Center Code - 53240

Affiliated to Yashwantrao Chavan
 Maharashtra Open University - Nashik

Distance Mode
ADMISSION
OPEN

M.A. (Education)

Duration: 2 Yrs.(Equivalent to M.ED.)

D.S.M.

(Diploma in School Management)
 Duration: 1 Year.

ECCE

(Early Childhood Care & Education)
 (For Montessori & Nursery Teacher) Duration: 6 Months.

Contact For More Details

Ab.Rauf Shaikh
 (Chairman)
 Iqra College of Education

Dr. Irfan I. Shaikh
 (I/C: Principal)
 Mob.9923444387

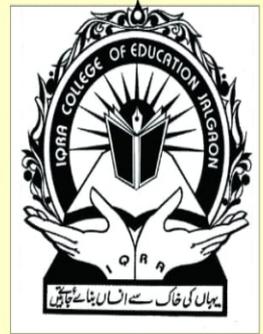
Dr. Ishwar N.Songare
 (Co-ordinator)
 Mob.8788521152

Dr. Ab.Karim Salar
 President
 Iqra Education Society, Jalgaon

IQRA EDUCATION SOCIETY'S
Iqra College of Education
Jalgaon (M.H)

A Programme Center of

Maulana Azad National Urdu University

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی

Programme Center Code: 21 Course : B.Ed. (Distance Mode)

IQRA EDUCATION SOCIETY'S
IQRA COLLEGE OF EDUCATION
NAAC Re-Accredited College

G.No. 25/2, Iqra Educational Complex, Shirsoli Road, Mohadi Shivar, Jalgaon
Phone: 0257-2950407, Email: iqrabedcollegejal@gmail.com, Website : www.iqrabed.co.in

